

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hóra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hóra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryilttár petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

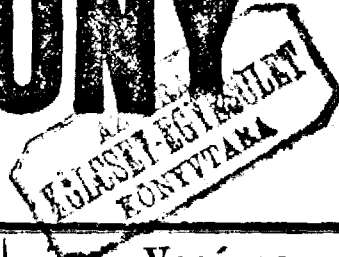
POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, január 30.

Mai számunk főbb közleményei:

- Nagyobb építkezések Aradon.
- A főrendek Khuen ellen.
- Bankcsalás.
- Leviczky lelki betegsége.
- Aktuális tréfák.
- Kész az aradi Westinghouse-gyár.
- Külszeatitkok.
- A párisi katasztrófa.
- Egy híres magyar polgármester.
- Vidéki tudósítás az üstökösről.
- Tarkaságok.

A kényszer-politizálás.

Arad, január 29.

Az a rettegett üstökös csakugyan megérkezett. Már közvetlenül fölöttünk van, a csöndes, szilárd vidéki glóbusz fölött. És a tüzes seprője végig fog surolni rajtunk s már fintorodik az orrunk a mérges gázoktól, amelyek belőle áradnak. Már borus a látásunk a ködtől, amely hozzája tapad és amelyben erőtlenség, tehetetlenül evickélünk, mint az apró legyek a csirizben.

Pedig milyen szép, izletes volt az élet, amíg nem tudtunk felőle. Nem a Halley-féle égi csodáról. A csillagászok úgy vannak a világ végével, mint a nagyhangú szónokok a forradalommal: ígérnek, ijesztenek vele, de sohase liferálják. Nem veszik komolyan a hitelezők se, akik május 14-én tul járó hitelt is adnak s nem tartanak attól, hogy — a Lumpácius vargája szerint — akkor az üstökös-csil-

lag nyakonteremti a földet és az mindenestül beledől a semmiségbe.

Hanem a másik veszedelem az hamarabb járt, s már a közelünkben van. A muszáj-politizálás üstököse, a mely percenként rettentő sebességgel indul, s itt lesz hamarosan a vidéken. A vármegyékben, a városokban, a falun, a kaszinókban, a kávéházakban, a borbély-tükrök előtt, a malom alatt és odahaza, a reggelinél. S a kik ma még békén élünk egymással, a költő bánatos sejtésével tekintjük egymást: ma még szeretsz, — ki tudja, holnap nem szakadunk-e el egymástól, s nem fordul-e gyűlöletre a szived, ha engem látsz . . .

Léha beszéd, a mikor olyan nagy ügyekről van szó, mint: az alkotmányvédelem. A szabadságharcok alatt sokkal többet kellett áldozni az embereknek, nemcsak ezt a kis békeséget. Ha minden háboru előtt joga lenne a katonáknak arra gondolni, hogy odahaza mégis puhább, melegebb, mulatságosabb az élet, — sohase lehettek volna nagy, hatalmas és gazdag országok. Nem lettek volna új jogok, szabadságok, vívmányok, — a melyeket, ugye, jó élvezni, kamatoztatni?

S ezért kell nekünk politizálni, ezért kell olyan dolgok miatt dula-kodni, a melyeket eddig részint nem vettünk komolyan, részint gyűlöltünk. S a mint a katonákat azért fizetjük, hogy helyettünk és megbízásunkból

védjük a hazát és vágják az ellenséget, — úgy képzeltük, hogy a képviselők is azért kapnak napidijukat, hogy helyettünk ezt a nekünk nem való mesterséget elvégezzék. A mikor sor került volna, hogy mi is politikai dolgokkal foglalkozzunk, azt mondtuk: mi ugy se értünk hozzá. Pedig a képviselők nagy része még kevesebbet ért hozzá, de nekik az a hivataluk s többnyire nincs is egyéb dolguk. Es ezért ödöngtek ők a folyosókon és locsogtak a pártkörökben, mert e nélkül az ország nem lehet meg és mert annak ugy kell lenni; mert nemzeti szükséglet, hogy a parlamentben emberek legyenek, a kik közül az egyiknek más véleménye van, mint a másoknak.

S amiben nekik olyan szép gyakorlatuk van, azt meg kell próbálnunk nekünk, tapasztalatlanoknak. Meggyőződést formálni a nagy kérdésekről, a képviselőház szőnyegéről leruggott ügyek felől. Már ez a legnehezebb. Megállapította valaki, hogy mikép készül valakinek a politikai meggyőződése? Határozott pártállással senki se születik, legfőlebb a nagy politikusok fiai: Tisza, Kossuth, Andrássy. Néhányan az egyetemi élet alatt szerzik be, de ez a meggyőződés igen rövid viseletű. A legtöbb ember hajhulló korában egész más párton van, mint a borzas fürtök tüntető éveiben. Iskolában nem tanítják az ilyesmit. A lapok irányítják valamennyire

A bonne.

Irta: Szomaházy István.

Az idegenből hazakerült híres énekesnőt, akinek hangversenyére zsufolásig megtelt a Vigadó nagyterme, ünneplő sokaság kísérte el a dunaparti fogadóig. Valaha másfélezer forint különbözet miatt külföldre bocsátották, most a közelet legkiválóbb férfiai gratuláltak neki, a miniszterelnök s egy bíboros püspök ott ültek az első sor pirosbársony karosszékeiben, s bizalmas barátai lakomát rendeztek tiszteletére a szálló legelőkelőbb különszobájában. A férfi, a tipikus angol, aki állítólag millikat rakott a felesége labaihoz, nyájas arccal üdvözölte új magyar barátait, s a bíboros oldalpapjának, aki ő eminenciája képviselőjében szintén eljött a vacsorára, nagy elismeréssel beszélt a lovagias magyar nemzetről, melyet eddig csak a felesége jellemzéséből ismert.

Két év óta nem engedem meg az asszonynak, hogy nyilvános helyen föllépjen. De itthon, a honfitársai közt, jótékony célra. — ez ellen már csakugyan nem lehetett kifogásom. Pedig megfogadtam, hogy két-három évig nem mozdulunk ki a skótországi kastélyunkból...

A lakoma végén, mikor a társaság minden tagja felkészöntötte már a világhírű művésznőt, Mary asszony az ural minden tiltakozása dacára az ajka közé fogott egy vékonyka cigarettát. Aztán mosolyogva, de szép szemében a fiatalkori visszaemlékezések melankóliájával szólott a szőnyegre kuporodó urakhoz.

— Ha maguk azt hiszik, hogy én valami kényeztetett szerencsegyerek voltam, hát mondhatom, hogy alaposan tévednek. Ó, nekem is megvolt a magam keserves ifjúsága, s talán többet sirtam husz éves koromig, mint összes pályatársnőim együttvéve. Milyen éjszakákat töltöttem az állói-uti ház negyedik emeletén, ahol az édesanyám idősebb nővérénél, Lina néninél ettem az alamizsna-kenyeret. A sötét udvari szoba, ahol az öregasszonnyal meghuzódhattunk s egész éjszakákön át a boncztól olvasgató orvosnővendékek egyhangú memorizálását hallgattuk; az ebéd, mely fölött nekem kellett kiszolgálnom a tizenötforintos kosztosokat; a vasárnapi gyalogséták, melyekről holtra fáradtan kerültünk haza késő este ez udvari szobába; a szedett-vedett hideg vacsorák, a porlekedések a goromba mindenféleánnal, akit Lina néni sokkal többre tartott, mint engem; nyomoruságos toalettjeim, melyekben szinte szégyeltem a világ előtt mutatkozni; a sötét irigység, mellyel a lányok tizórai uzsonnázását végignézttem, mert nekem sohase akadt olyan négy krajeárom, amiből valami nyaláncságot vásárolhattam volna: ó, mindezt akkor se felejténem el, ha a jó Isten a bibliai asszonyok életkorával ajándékozna meg. Voltak estéim, mikor álmatlanul virrasztottam az ágyamon s dühös haraggal gondoltam a hitvány gazdagokra, akik gyertyát gyújthatnak s regényeket olvashatnak, míg csak az álom jó angyala föl nem keresi őket. Én a sötétben vetkőztem le, mert Lina néni nem adott gyertyát,

s nem egyszer foglalkoztam azzal a gondolat-tal, hogy a nagy folyam mélyében keresek enyhítést a világ keserőségei ellen. Csak egy hajszálon mult, hogy most a kerepesi-uti temetőben nem fekszem, egy jeltelen sir alatt, amilyet a szegény öngyilkosoknak adnak örökös pihenésre . . .

Mary asszony könnyezett és mosolygott, s ábrándozva tört kétfelé egy kezébe tévedő papirosmandulát. Az ural résztvevően simogatta végig a kezét, ő pedig folytatta az elbeszélést.

— Volt egy hórihorgas énektanárom; még most is jól emlékszem, hogy Grosz urnak hívták. Olyan volt, mintha örökké éhezne, fényes, rövidujju kabátokat viselt, s szinte pupos volt a folytonos előrehajlástól. Igen szomorú, hallgatag ember volt, mindig a felesége és a négy gyereke járt a fejében, s mikor énekeltem, olyan arccal hallgatott, mintha ezt akarná mondani: „Mire jó ez? ugy is meghalunk mindnyájan!” Ez az ember volt még irántam a legtöbb jóakarattal, de fájdalom, nem nagyon sokáig; félév múlva megkapta a villám-tuberkulózist, s öt-napi végső kínlás után eltemették. Akkor fordult csak igazán rosszra az állapotom; Lina néni hallani sem akart afelől, hogy pénzbeli áldozatokat hozzon értem, s az előkelő mester, akit pártfogásért felkerestem, olyan ajánlatot tett, mely minden véremet az arcomba kergette...

Mit tettem volna? E hibetük, hogy már akkor csinos mezzoszopránom volt, s akármely színháztól megérdemeltem volna annyit, amennyiből tisztességesen megélhetek. Egy reggel

az embert, — de hiszen, olvasó, magad mondod, hogy az ujságokra keveset lehet adni! Es hányan vagyunk kávéházlakók, akik több, a legellentétebb szabású lapot olvasunk. Nehányan, az überbölcsök azt mondják: „En kérem, mindig két lapot olvasok el: egy szélső hatvanhetest és egy szélső negyvennyolcast. A kettő között közép vonalat húzok s azt fogadom el irányítóul.“ Mesteri módszer, — de mintha a politika zivatáros időiben középponttal lehetne boldogulni! Milyen jó a parasztnak; ő a pártállás dolgából ép úgy nem csinál nagy kérdést, mint a házasodásból. A mikor huszonegy éves, elveszi azt a Julkát, vagy Borosát, aki beléje botlik. S amikor szavalni kell, vagy fehértollas, vagy zöldtollas, anélkül, hogy a programot ismerné, amelyik ezzel a tollal disziti magát! De mi, az intellektüelek, akiket sohase tud valamely okos ember egy kérdéstről úgy meggyőzni, hogy más tudós az ellenkezője felé ne tudna kapacitálni!

Es mégis lesz meggyőződésünk, pártállásunk, a melyről utólag azt fogjuk hinni, hogy velünk született és hogy mindig abban élünk. S mi ezért ütni, gyűlölni fogjuk egymást, mert ebből alakul ki az alkotmányvédelem. Hiába fogadnók meg, mint a franciák a Dreyfus-ügy túltengése idején: *n'en parlons plus*, mi beszélni, kiabálni és káromkodni fogunk róla. Mert se ide, se oda nem szólni az elvnek hiányát jelentené, az pedig ilyen tájban a legszerényebb viszonyok között levő polgárnak is mindennapos szükséglete.

Az üstökös ellen nincs preventív intézkedés. Tüzoltóság a csóvjá ellen meg nem véd, a cián-gőz ellen hiába zárkóznánk el és a ködben hasztalan próbálnánk a legerősebb kandaláberek is világitani. Nem is tegnap dőlt el, nem is a Batthyány Tivadar javaslatától függött, úgy volt az elvégezve, hogy a politika lerobog a vidékre, s ami oda-

fönn csak hadijáték volt, abból itt lesz az igazi rombolás. A nyugalomnak, a drága zajtalanságnak és a szintelen, de kedves békének vége van. Szorítson kezet mindenki a felebarátjával és t-stvérével, az ismerősével, — az utolsó napon, amikor még tisztán és szeretettel nézhet rája s nincs közöttük a politikának vakító köde, perzselő lángja, bódító gőze. +

Nagyobb építkezések Aradon.

A miniszter döntései.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 29.

A tavasszal aradi iparosok városi közintézmények megieremtésével lesznek elfoglalva. Az állam és a város régóta tervezett, nagy befektetéseket igénylő építkezéseket kezdenek meg és jelentős műszaki munkálatokat hajtanak végre.

Az aradi kulturpalota több esztendősz tervezgetés és számítás után végre úgy a kultusz, mint a belügyminiszterek jóváhagyásának kieszközlése után csakugyan megépül. A december havi közgyűlés fogadta el és terjesztette fel Szántay Lajos műépítész gyönyörű terveit és építési költségvetését, mely hatszázharmincezer koronában állapította meg az építéshez szükséges tőkét. — A napokban maga a műépítész és Kovács Vince kulturatanácsnok Budapesten voltak és az építési engedélyezéshez szükséges összes tényezőknél eljárak. Szász Károly miniszteri tanácsos, az ügy előadója rendkívül hízegően nyilatkozott Szántay terveiről és azonnal elkészítette előadói tervezetét, melyhez Szalay Imre udvari tanácsos, Fejérpataky László dr., Jancsó Benedek dr., Mihalik dr. és végül a miniszter műszaki közlege, Hüttl Dezső dr. műszaki tanácsos egyértelműleg hozzájárultak. Molnár Viktor államtitkár rövid uton elintézte az ügyet és e szerint az állam a már adott kétszáz ezer korona segélyen kívül százezer koronának megfelelő évi hatezer koronás építkezési annuitást biztosított ötven esztendőn keresztül. A kultuszminiszterium eme jóváhagyó végzését azon-

nal átküldte a belügyminiszteriumnak, ahol soron kívüli előadásban szintén elnyerte a kormányhatósági jóváhagyást a város kérelme és már holnap Aradon lesz ennek írásbeli bizonyítéka is.

Ugyancsak jóváhagyta a kultuszminiszter az öt állami kiseddovóda terveit és költségvetését is és ezek építését is felvette a tavaszi programba.

Hasonlóképpen szerencsésen oldódott meg az új fa- és fémpariparizsakiskola építésének kérdése is. A kereskedelmi miniszter ugyanis azt kívánta a várostól, hogy az új iskolát Arad város közönsége építse fel, míg ő csak a berendezést, felszerelést és fentartást akarta vállalni. Ez azonban óriási megterhelést jelentett volna a városra és ezért a decemberi közgyűlés elhatározta, hogy a város ingyen telekkel és ötszáz ezer korona építési tőkének évi annuitásával járul az iskola építéséhez és kimondotta, hogy az építkezés az államot terheli. Ebből a felterjesztésből a miniszter megérte, hogy a város egyelőre teljesen ismeretlen tervvel és berendezési költségvetéssel szemben a nagy kötelezettséget nem vállalhatja magára. A kereskedelmi miniszterium kijelentette, hogy a város felfogását helyesli, az iskolát a saját költségén felépítteti, berendezi és fentartja s a már említett városi hozzájáruláson kívül mást nem kér.

Ezzel kapcsolatban a tanoncotthon kérdése is megoldást nyert, mert a kereskedelmi kormány kijelentette, hogy annak évi tízezer koronás államszegélyét — nem mint eddig ígérte, tíz évre, — hanem az otthon fennállásának egész idejére folyósítja.

A tanács ma tartott ülésén két nagyobb arányú műszaki munkának létesítését tette folyamatba. Kiírta a pályázatot a vágóhídi léghűtő berendezésre és a színházi központi fűtésre.

A léghűtő tervek pályázatának határideje március 15. A legjobb terv három ezer korona jutalomban részesül. A zsűriben a város részéről négy építész és a mérnök egyesület részéről két bíráló vesz részt.

A színházi fűtőkészüléknek szeptember elejéig kell elkészülnie.

élenk fogvacogás közt surrantam be a színház kapuján, s szívdobogva álltam meg az üvegajtó előtt, mely az őrmester portájára nyílt.

— Keres valakit, kisasszony? — kérdezte az őrmester meglehetősen barátságosan.

A kis benyitóban vagy nyolc-tíz személy csevegett; ezek mindannyian érdeklődve végignétek. Egy-két kacér színésznő, aki gyanús eleganciájú gallért viselt, több ur, aki cigarettázni jött ide, koravén fiatal emberek, akikről később megtudtam, hogy ujságírók, s akik valamely különös tolvajnyelven beszélgettek a hangosan vihogó színésznőkkel. Annyira megzavarodtam a furcsa társaság láttára, hogy egy percig szóvalankul álltam az üvegajtó előtt, s az őrmester még egyszer elisméltette:

— Keres valakit?

— Igen, az igazgató urat keresem...

— Második emelet, tizenegyedik ajtó, — szólt szigorú hangon, míg a többiek gúnyosan összenéztek.

Pár perc múlva odabenn voltam a színházi tironnus meggyászolnival kipárnázott irodájában. Eleintén ő is komor méltósággal fogadott, de amikor a hídegtől kipirult arcomat, az ijedségtől csillogó szememet jobban megnézte, engedett valamit tekintélyének súlyából.

— Parancsol? — kérdezte szolgálatkészen.

Elmondtam neki egész kis betanult beszédemet, hogy szegény leány vagyok, de lelkem csupa ambíció, hogy gyermekkorom óta izgat a színpadra lépés mondhatatlan vágya, s érzem, tudom, hogy lesz belőlem valaki. Kissé csodál-

kozva, de jóakarattal hallgatott végig, azután mosolyogva megcsipkedte az arcomat.

— Van valami barátja?

Nem értettem, mit kérdez, ő azonban fesztelenül folytatta:

— Ugy értem: van-e valakije, aki a szükségletéről gondoskodik? Egy gazdag úr, aki a háztartását, a toalettjeit ellátja?

Zavarba jöttem és tagadólag válaszoltam, mire ő még nyájasabban megsimogatta az arcomat és a fülemhez hajolva, így szólott:

— Ha akarja, édesem, hát én leszek a barátja. Lakása lesz és pompás kocsija, ha jól viseli magát.

Csak most értettem meg, hogy mit akar mondani; elpirultam és a következő percben már ismét odakünn álltam a színház előtt. Ugy szaladtam, hogy a lélekzetem is elállt. Csodálatos, akkor végtelenül meglepett, hogy a világ milyen hitvány és alávaló...

Estig az utcákon csatangoltam; egy-két léhűtő szemtelen megjegyzésekkel inzultált; nagy keserűségemben nem is hallottam, hogy mit mondtak. Csak a sötétben vetődtem haza; Lina néni maliciózus megjegyzésekkel fogadott, s kijelentette, hogy rögtön elkerget a házától, ha a becsületes nevére szégyent hozok.

Másnap újra anyakamba vettem a várost; eszembe jutott egy öreg úr, aki a boldogult anyámnak földije volt, s most mint nyugalmazott operaénekes éldegélt valahol a liget mellett. Gyanakodva fogadott, félt, hogy pénzt akarok kérni tőle, de végül mégis adott egy jó tanácsot:

— Kedves lányom, ha a művészetben vinni akarja valamire, mindenekelőtt két bizalmas barátot kell szereznie: egy mágnást és egy ujságíró. Az első az anyagi jólétet szerzi meg, a második a hírt és a dicsőséget...

Ugy beszélt erről, mintha a világ legtermészetesebb dolgát mondaná, mintha egy tiszta lány csak azért élne a világon, hogy bizalmas barátai legyenek. Underodva hagytam ott a vén komédiást, s elhatároztam, hogy a mai naptól kezdve összes kis ambícióimat eltemetem...

Mikor hazatértem, a néni nem volt otthon, s a konyhában ott találtam az egyik orvosnővendéket, aki piritost készített magának a mindenesleánnyal. Jó fiú volt; ha jól emlékszem, Ney-nek vagy Polláknak hívták; az én szememben csak az tette eddig komikussá, hogy két év óta mindig ugyanazt a nyakkendőt viselte.

— Miért oly szomorú kisasszony? — kérdezte tőlem részvétellel, miközben a piritos kenyerét majszolta.

Az Isten tudja, hogyan: a szívem valami mondhatatlan vággyal telt meg, hogy minden keserűségemet elpanaszoljam valakinek. Leültem a konyhaszékre, s könnyek közt mondtam el Pollák urnak, hogy minden reménységemnek vége, hogy sohase lesz belőlem semmi, mert az emberek hitványak és gyalázatosak. Végül heves, kétségbeesett zokogásba tört ki:

— Nem maradok itt egy percig se, nem eszem tovább a nyomorgó néném kegyelemkenyerét... Beállok bonneknek, vagy szoba-

A főrendek Khuen ellen.

Tiltakozás az elnapolásért.

Távirati tudósítás.

Arad, január 29.

A főrendiház ma délben tartott ülésén foglalkozott az országgyűlést elnapoló királyi kéziratral. A főrendek óvást emeltek az elnapolás ellen és erélyes felszólalásokban alkotmányellenesnek bélyegezték a kormány eljárását. Az érdekes ülésről és az azt követő folyosói beszélgetésekről itt következik fővárosi tudósítónk jelentése:

Tiltakozás az elnapolás ellen.

A főrendiház ma délben tizenkét órakor ülést tartott Desseffy Aurél gróf elnöklete alatt, amelynek egyetlen tárgya a királyi kéziratok kihirdetése volt.

Az ülés előtt a főrendek értekezletet tartottak, mely fél 1 ig tartott. Az ülés megnyitása után Hadik-Barkóczy Endre gróf csodálkozását fejezi ki a kormány eljárásán. Határozati javaslatot nyújt be, a melyben óvást emel az elnapolás ellen.

A kormány védekezése.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter: Az az eljárás, melyet a miniszterelnök követett, megegyező az alkotmányval. Az alkotmányosság írott törvényekben, jogszokásokban és precedensekben jut kifejezésre. A bizalmatlansági szavazat után a kormány nem tehetett egyebet, minthogy elnapolta az országgyűlést. A bizalmatlansági szavazatot megelőzően ugyanis a képviselőház nagy többsége elvetett egy határozati javaslatot, melyben az volt kimondva, hogy tekintet nélkül a bizalmi kérdésre, a kormány választási célokra rövid indennitást kaphat. A Ház ily módon kinyilvánított akarata után teljesen céltalan lett volna indennitást kérni. A kormány nem vétett sem törvény, sem szokás ellen s miután a kormány a képviselőház feloszlátását határozta el s ehhez a király hozzájárulását kell

kérnie, megokolt volt az elnapolás, annál is inkább, mert a kormány a mai Ház közreműködésére egyáltalában nem számíthatott.

Az alkotmány megsértése.

Prónay Dezső báró a következő szónok. Utal arra, hogy a kormány bemutatkozásakor megjövendölte, hogy ezt a kormányt törvénytelen eljárásra fogja bírni önfenntartási ösztöne. Ez meg is történt. A kereskedelmi miniszternek az az állítása, hogy másképen nem járható el, szofizma és rabulisztika, mely a parlamentarizmus látszatával akarja megoltni az alkotmányosság lényegét. A kormány szándékával tisztában vagyunk. Nem a bizalom kérdése van előttünk, hanem kezdődik az alkotmányvédelem korszaka. A kísérletezés, ami az ő részéről történik, ideig-óráig okozhat bajokat, de azért folytatni fogjuk a küzdelmet és a nemzet józanságát nem feltjük senkitől. Hozzájárul Hadik-Barkóczy javaslatához.

Vay Ádám báró: Foglalkozik Tisza István minapi beszédével. Egyetért azzal, amit Tisza a választójogról mondott. Erőtelten tartja, hogy miért gyanúsítják a nagybirtokosokat azzal, hogy azért félnek a választójogiól, mert az nekik ártalmas. Ő mint magyar ember aggodik a választóreform miatt, de mint nagybirtokosra az egészen közönyös. Bár egyetért a bankkérdésben Tiszával, november 18 emléke elvlasztja tőle.

A főrendiház ezután elfogadta Hadik-Barkóczy javaslatát. Mellette csupán három nem álltak fel: Serényi Béla gróf, Harkányi Frigyes báró és Radvánszky Albert báró. A két utóbbi a szavazás után kijelentette, hogy csak azért vettek részt a szavazásban, mert egymással beszélgettek, egyébként hozzájárulnak az indítványhoz.

Vita a folyosón.

Az ülés bekezdése után élénk vita volt a főrendiház folyosóján. Serényi Béla gróf hangoztatta, hogy ő szavazott az indítvány ellen s szavazatán em engedni nagylátni, tehát a szavazás nem volt egyhangu Majd egy nagyobb csoportban Hadik-Barkóczy Endre (zsejt) mondta:

— Hieronymi beszédéből semmi sem állhat meg. Ahoz, hogy a kormány lemondjon, öt perc kell és nem két hónap. Az elnapolás alkotmányellenes cselekedet volt, nem lehet az ellenkezőjét bizonyítani.

— Nem oszthatom ezt a felfogást — mondta Serényi. Én magam is tisztába akartam jönni a kérdéssel, mielőtt belementünk. Hatszor elolvastam a törvényt és nem találtam tilalmat az elnapolás ellen. Székely és Vavrik is megerősítettek e hitemben. Különben is a koronának joga van a képviselőház feloszlátására és ezt a jogot indennitás megtagadásával, exlexre való hivatkozással kijátszani nem lehet. Vagy talán azt akarjátok, hogy Krisztoffy jöjjön helyünkbe?

— Ugyan kérlek — mondta Hadik-Barkóczy — ez csak ijesztgetés. Különben mi tőle sem ijedünk meg.

VIDÉK.

Ópécska haladása. Az ópécskai községi képviselő testület tegnap tartott közgyűlésén ismét tanujelét adta haladási akaratának. Az 1909. évi árvagyámpénztári számadásoknak tudomásul vétele után ismét elhatározta és a miniszteri leirat intenciója szerint kibővítette a villamos utcai világítás ügyében kötött szerződést Elias és Schreiber cég vállalkozókkal oly formán, hogy a szerződés jóváhagyása után hat hónap alatt üzembe kell helyezni az utcai világítást. Elhatározta továbbá, hogy felir a kereskedelmi miniszterhez Ópécskán való állami posta felállítására tárgyában. Miután Pécskának 19000 lakosa van, a forgalom napról-napra rohamosan emelkedik és a gyors lebonyolítás s a község nagy kiterjedtsége folytán egy új posta felállítása égető szükségé vált, — ez ügyben egy küldöttség fog a miniszter elé járulni. A vállalkozási kedvben már oly hangok is hallatszanak, hogy a Maros-híd ügyét Ópécska veszi kezébe, összekötné a vasútállomást egyenes vonalban a Maros tulsó partjával.

lánynak, — így talán megkeresek annyit, hogy éhen ne haljak...

Az orvosnővendék figyelmesen hallgatott, miközben szakállas ábrázatát valami jóindulatu sajnálkozás öntötte el:

— Kedves kisasszony, az elhatározása nem is oly hőbortos, amilyennek gondolja. Én magam is azt mondom, hogy így tegyen, de nem az azért, mintha kegyed csakugyan bonnek születt volna (az Isten őrizze meg tőle!) de az ember sohasem tudhatja, hogy mi dönti el a jövőjét. A világ fölületes és nagyon szereti a pikantiákat. Így egyetlen uton, nem érvényesülhet; hátha akad majd valaki, aki akkor, ha ilyen alárendelt állást tölt be, fölfedezi kegyedten a világraszóló énekesnőt. Egy bonne, aki nek gyönyörű hangja van: ez pikáns, érdekes és egzotikus. Egy jó sejtetem azt mondja nekem, hogy fölfedezi, s akkor azután diadallal elfoglalhatja azt a helyet, ami a tehetségénél fogva megilleti...

Mit vesztettem azzal, ha a merész próbát megteszem? Két napig haboztam és töprengtem, a harmadik napon megbiztam Pollák urat, hogy keressen számomra állást a kihirdetések között. É a következő hét elején egy kicsiny faládkával vonultam be a Nádor-utca egyik első emeletére, ahol két agyonkényeztetett kisasszonykát kellett visszavezetnem az illedelmes magaviselet ösvényére...

Ismerik-e önök a budapesti bonne életét? A nagyságos asszony cselédnek nézi, a cseléd-ség ok nélkül, hercegnő kisasszonynak, a növény-dekei pedig állatnak, aki mindent eltűr. Hány-szor fojtottam vissza könyveimet, amíg René és

Daisy (így hívták a két kis lipótvárosi hercegnőt) kékre csípték a karomat, amíg a nagyságos ur a teli kabátját fölsegíttette velem, amíg a nagyságos asszonynak segítenem kellett az öltözködésknél. Már-már annyira voltam, hogy a cselédekkel pletykálkodjam az uraságokra, amikor egy este, egy januári este, hirtelen megkönyörült rajtam az a szeszélyes tündér, aki a földi emberek sorsát intézi.

A nádor-utcai palotában fényes estély volt. Az urnóm évenként egyszer maga köré gyűjtötte a városrészt minden elők-lő családját, fagyalt-citadellákat és krém-székesegyházakat készítettett a legdivatosabb cukrászokkal, vagyont adott ki a kotillonra, s drága művészeket és művésznőket szerződtetett, hogy a vendégeit mulattassák. Éjféli körül gyönyörű se-lyem-uszályok hullámoztak a nagy termék parkettjén, a pálmagruppok alatt dekolletált asszonyok csevegtek, a kártyázószoba tele volt urakkal, feherruhás leányok kacérkodtak a fekete zongora körül. A hangversenynek ekkor már vége volt, a vacsorához még nem tálatak — s én az izgalomtól elsápadva így szóltam magamhoz a kis lányok szobájában:

— Itt az ideje; most, vagy soha. Vagy kidobnak, vagy meg van állapítva a karrierem...

Keresztet vetettem magamra, s egy halk imádságot küldöttem szegény anyámhoz az égbe, — azután merészen, csengő hangon kezdtem bele a *Fidelio* nagy áriájába. Minden keserűségem az ajkamra tolt, mintha valamennyi köny, amit eddig eisirtam, mind a tor-komra tolt volna: soha még művésznő nem énekelte annyi fájdalommal a szenvedő hitves

szivettépő dalát, mint én. A panaszos hangok végigjárták az egész lakosztályt s egyszerre érezte, hogy a kacérkodás, a nevetés, a mosoly mind megszűnik odabenn s kétszáz ember vis zafojtott lélekzettel hallgat rám. Mint fejeztem be az éneket, alig tudom, csak arra emlékszem, hogy félig alétan dőltem le az egyik székbe, míg körülöttem ravaros ujjongás, csodálkozó hangok hallatszottak:

— Ki énekel?

— Életemben se hallottam ilyen gyönyörű mezzo-szopránt...

— Materna óta nem énekeltek így ezt az áriát...

Egy híres művésznő szinte megdöbbenve pillantott reám; néhány fiatal leány megindultan nézte a sápadt arcomat, az urnóm pedig rendkívül rebegte:

— Mari ki asszony... a kis leányaim bonne-ja... Sejtelmünk se volt eddig, hogy művésznő lakik a házunkban...

Becipeltek a szalonba, kényeztettek, körülrajongtak; egy perc alatt elfelejtettem, hogy valaha a szenvedésből is kivethetem a magam részét. Egy opera-kritikus megígérte, hogy másnap személyesen visz föl az igazgatóhoz; a híres művésznő pedig tegezni kezdett, mintha régi ismerőse volnék...

Ez volt első sikerem az életben — a többi önök már valamennyien tudják. Két évvel azután Párisban léptem föl a nagy-operában; öt év múlva férjhez mentem ehhez a rossz emberhez, — s közben, Istenem, hát közben is csak akadt néhány estém, mikor volt okom rá, hogy az életet szépek találjam.

KULISSZATITKOK.

Góthné a Kőlcsey-zsuron. — Góth színháza.

*

A Góth-pár, a mi színházi közönségünk kedvencei, e héten újból három estén át vendégszerepeltek Aradon. A közönség, a Vigszínház igazgatójával történt ismeretes konfliktusuk miatt szinte tüntető szeretettel ünnepelte a művészpárt, akiket egyébként aradi tartózkodásuk ideje alatt az ország minden részéből elhalmoztak vendégszereplésre való meghívásokkal. A levelek és táviratok egész özöne érkezett naponként a Fehér Keresztben levő szállóbeli lakásukra, bizonyoságul a Góth-pár népszerűségének.

Pénteken kellemes és váratlan meglepetésben részesült az aradi közönség. A Kőlcsey-egyesület, amely a maga komolyságában nem szokott dobszóval reklámot csinálni magának, plakátokat bocsátott ki, amelyen nagy botúkkal hirdette, hogy zsurján G. Kertész Ella is vendégszerepelni fog. Természetes, hogy erre a hirre nemcsak a városháza nagyterme telt meg zsúfolásig, de a karzaton is valósággal szorongott a közönség.

Érdekes históriája van, hogy jutott Góthné pénteken a városháza nagytermének előadói pódiumára:

Szóllósy István tanár, aki újságíró korában hosszú ideig az *Aradi Közlöny* színházi kritikusa volt, csütörtök délután felkeresle Góth Sándort, akit másfél évtizeddel ezelőtt ismert meg, mikor Góth az aradi szintársulat tagja volt, de még megközelítőleg sem olyan művész, mint most. Szóllósy már akkor felismerte Góthban a tehetséges színészt és kritikáiban mindig jóakaratu melegséggel irt róla. Ezóta kölcsönösen fentartották a jó ismeretséget és így történt, hogy csütörtökön Szóllósy meglátogatta Góth Sándort és arra kérte, olvasson fel valamit a Kőlcsey-egyesület zsurján.

— Kedves barátom — válaszolt Góth szeretetreméltóan, — szívesen teljesítem kívánságát, de nem a tanárnak, hanem a volt újságírónak. Sőt én még többet teszek, mint amire ön kért, átengedem a feleségemet a Kőlcsey-egyesületnek.

Góth itt bemutatta Szóllósy tanárt a feleségének:

— Édesem, ez volt az az ember, aki az *Aradi Közlöny* ben a legnagyobb melegséggel irt rólam akkor, amidőn az egyévi önkéntességet leszolgálva, ugyszólván a vonatról léptem az aradi színpadra. Egy kicsit talán esetlen is voltam és magam is emlékezem rá, hogy oly nagy lépésekkel mértem végig a színpadot, mintha nagygyakorlaton lettem volna. A tanár ur azonban elnéző volt és jóakarattal irt rólam.

— Ha így áll a dolog — szolt Kertész Ella, — a legnagyobb örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy férjem halájának egy csekély jeléül, vendégszerepeljek a Kőlcsey-egyesület zsurján.

*

Péntek este felkerestem Góth Sándornét az öltözőjében. A fővárosi lapok egy része ugyanis azt irta, hogy Beöthy László tárgyal a Góth-párral a Magyar Színházhoz való szerződötetésük oéljából. Megkérdeztem, igaz-e ez, és hogy áll az ügyük a Vigszínház direkcóijával.

— Kérem, — mondotta Góthné — amint az utolsó hajtúket is elhelyezte hajában a fodrásznó, egy szó se igaz abból, hogy velünk Beöthy tárgyalna, vagy mi a Magyar Színházhoz akarnánk menni. Hiszen még a Vigszínház szerződött tagjai vagyunk és nagyon kérdéses, hogy nem-e maradunk ott.

— Ügyvédünknek, — vágott közbe Góth — mielőtt Aradra utaztunk volna, teljes jogkörű megbízást adtunk, hogy ügyünket a Vigszínházzal intézze el, amint jónak véli. Mert minden az ő kezébe van letéve és az ő intézkedéseit, akár

szakításra, akár kibékülésre vezet, mi respektálni fogjuk.

— Amennyiben nem jönne életre békés meg egyezés, egy drámai színház létesítését tervezem. Tegnap beszélgettem egy urral Aradon, aki megkérdezte, hol veszek én annyi rengeteg pénzt, amennyi egy színház létesítéséhez szükséges. Megnyugtattam, hogy Budapesten a háziurak, ugyszólván az utcán dugdossák a zsebembe a pénzt, csak vállalkozzam. Dehát nem határoztam, nehéz dolog az.

— Lehet külföldben, — mondotta végül mosolyogva — hogy a drámai színházi tervem három nap múlva kutba esik és vigjáték lesz — kibékülünk. Z-r.

Leviczky lelki betegsége.

Adatok a Borowska-asszony bünporéhez.

*

A Krakóban már hetek óta huzódó Borowskápör nap-nap után ezer tanuságtétellel szolgált arra nézve, hogy a gyilkossággal vádolt Borowska Janina asszony ugy testileg, de különösen lelkileg mennyire beteg. Most állítólagos áldozatának, dr. Leviczky ügyvédnek lelkületéről és lelkivilágáról nyujt érdekes képet Breitner Ernő, az osztrák Reichsrath tagja, aki az elhunyt Leviczkynek kora ifjuságától jóbarátja és bizalmasa volt.

Breitnernek Leviczkyról már évek óta az volt a benyomása, hogy nem fog természetes halállal meghalni.

— Dr. Leviczky Vladimir! — írja Breitner — még ma is látom, amint a karsu, nyulánk ifju, halványpiros, iróniával teljes arcvonásaival és különös tüzből égő szemével ott állt a diákvendéglőben, körülveve a diákok százaitól, akik bálványozták őt. Most is látom, amint Leviczky kezébe veszi a gitárt és kíséri önmagát. Improvizál és minden szava csupa humor vagy maró szatira. És folyik a mulatás, taps, kacagás, helyeslések és unszolások között, míg csak a hajjal pirja nem veti be fényét a vendéglőbe.

Azóta huszonkét esztendő telt el és Leviczky is sokban megváltozott. Már mint diákot is nagy tehetségnek tartották, de jellemében mindenki felfedezte azt a különös titokszerűséget, mely sok jóbarátja dacára, gyakran egész egyedülállónak tette. Később sokat foglalkozott költészettel, irodalommal, művészettel és különösen a nők lelkületével. De sohasem az egészséges női lélekkel. Mindig hiszterikus, felzaklatott kedélyű, álmodozó és dekadens nők voltak az ideáljai, akik lelkükben ép oly betegek és csalódottak voltak, mint Leviczky. Leviczky kedélyét csak az ily szerelmek tudták megvigasztalni és felüldíteni. Ezekhez irta fájdalmas költeményeit, amelyeket azonban nem szánt a nyilvánosságnak. Leviczkyból e huszonkét év leforgása alatt idegbeteg ember lett, aki gyakran utazott Olaszországba és Svájcba, hogy felzaklatott idegeit a művészetek vagy a természet szépségeinek csodálatában nyugtassa meg.

Mint védőügyvéd is a végleteket szerette. Hagyta, hogy a dolgok a végsőkig kiélesedjenek, akkor jött egy zseniális saltomortale, ami Leviczkyt s vele együtt a védelmet meglepetészerűen erős pozíciókba juttatta. Borowska asszony is nem hiába panaszolja könnyek között, hogy Leviczky gyakran szándékosan az ő rovására bogozta össze az ügyeket, csak hogy azután annál nagyobb bávurral és annál meglepetészerűbben védhesse őt meg. Ezek a vonások Leviczkyt ugyis mint embert, ugyis mint védőügyvédet mindenki előtt természetellenes jellemnek tüntették fel, akinek a lelkében igen kevés ember tudott csak olvasni.

És különös is volt a Leviczky lelke. XIV. Lajosról jegyzik fel, hogy egyaránt szerette a poézist és a nőket, a színészeket és a harcosokat, a papokat és a szabadgondolkodókat és mindennek ellenében — nagy zsarnok volt. Kicsinyben ez a Leviczky élete is. Szabadelvű és szabadgondolkodó volt és életét mégis a nagy elvek ellentáborában töltötte el. Valósággal beteges vágya volt, hogy klerikális és antiszemita elveket hangoztasson, noha bensőleg épp ezek ellenkezőjének az igazságáról volt meggyőződve. És ez a sok ellentét, amiből a Leviczky lelki világa össze volt téve, épp ez veti és tartja felszinen azt a kérdést, vajjon esakugyan önkezével vetett-e véget életének?

Aki a Leviczky lelkébe belátott, az az öngyilkosságot éppen nem tartja kizártnak. Leviczkynek gyakran voltak oly sötét pillanatai, amelyekben mindenre képes volt. E pillanatokot Leviczky ironikus arcvonásai kitűnően leplezték el a nyilvánosság elől, de aki ismerte őt, az tudja, hogy szemének váratlan felcsillanása volt az a perc, amelyben Leviczky épp oly nyugalommal ragadta meg a gitárt, hogy egy „Krakowiak“-ot énekeljen, mint amily nyugalommal nyult volna a revolverhez.

Hátha akkor, a végzetes percben a revolver volt hozzá közelebb? . . .

Bankesalás.

Egy földbirtokos sorsjegyei.

Távirati tudósítás.

Arad, január 29.

Furfangos csaló kerítette karmai közé a mult év végén Firth Aurél abaujszántói földbirtokost. Négyezerhatszáz koronás sorsjegyvásárba vitte bele a vidéki, naiv embert, aki néhány soros elismerés ellenében lefizette a vételárat, anélkül, hogy a sorsjegyeknek még csak a színét is látta volna.

Karácsony hetében előkelő látogatást kapott a földbirtokos. Weisz Ármánd urat egyenesen Budapestről, még pedig a Szabadság-tér 3. számú házában fészkelő Wohl Zsigmond és Társa című bankházból, amelynek Weisz igazgatójaként szerepelt, amikor megtisztelő látogatást tett Firth Aurélnál. Nagy büszséggel és a csalók bravuros rátermettségével néhány percen belül ugy megfőzte házigazdáját, hogy gyönyörűsége telt benne. Firth Aurél készpénznek vette mindazt, amit a csaló mondott neki.

Teljesen megbizott előkelő látogatójában, Weisz Ármánd bankigazgató urban, aki ez alkalommal kétezerhatszáz koronával távozott el házából. Forduló postával azután levelet kapott Firth, akit a Wohl Zsigmond és Társaság sietett értesíteni, hogy Weisz igazgató ur annak rendje és módja szerint beszolgáltatta a pénzt s hogy a sorsjegyeket már husz tisztviselő könyveli, írja Firth Aurél nevére. Röviddel utóbb újra meglátogatta Weisz a földbirtokost, aki ismét ezernégyszáz koronát adott át neki sorsjegyekre. Ezt az összeget szintén köszönettel nyugtázta a Wohl Zsigmond és Társa bankház.

A harmadik kirándulásra sem fizetett rá Weisz Armand, aki nem sokallta az abaujszántói kiruccanásokat, mert Firth bambán, de annál becsületesebben bevált a fejőstehen szerepében. Ezuttal csak hatszáz koronát fektetett sorsjegyekbe a földbirtokos. Firth nagyon türelmetlen sorsjegybirtokosnak bizonyult. Egyre leste, vajjon megcirógatja-e őt a főnyeremény, végül pedig az a balga ötlete támadt, hogy megnézi, mit csinálnak szép sorsjegyei.

Felment Budapestre és első útja a Szabadság-tér 3. számú házába vezetett. Alig lépte át

a kaput, rettenetes csalódás zúdult a nyakába. Megtudta, hogy ebben a bérpalotában nincs, de sohasem is létezett a Wohl Zsigmond és Társa névre hallgató bankcég. De hiába kereste az egész fővárosban, sem a cégre, sem előkelő látogatójára, Weisz Ármándra nem lelt seholt. Addig keresett, kutatott a bank után, amíg be nem toppant a főkapitányságra, ahol följelentést tett a Wohl Zsigmond és Társa, valamint Weisz Ármánd ellen.

A rendőrség megállapította, hogy ilyen cégű bankház egyáltalán nem létezik a fővárosban s hogy Weisz Ármánd képzeletében és a kicsalt pénzeket nyugtázó levélpapíronon élt csak a Wohl Zsigmond és Társa nevű pénzintézet. A detektívek keresik a sorsjegycsaló bankigazgatót.

Khuen a királynál.

Új megbízás a kormányzásra.

Távirati tudósítás.

Arad, január 29.

Khuen-Héderváry gróf kormányelnök ma délben másfél óráig volt a királynál és jelentést tett neki arról, hogy a parlament bizalmatlansági határozatot hozott a kormány ellen. E miatt a királynak rendelkezésére bocsátotta a kabinet lemondását. A felség azonban ezt nem fogadta el, hanem megbizta Khuent és kormányát, hogy az ügyeket továbbra is vezessék. A miniszterelnök azt ajánlotta a királynak, hogy husvét után oszlassa föl a képviselőházat, amit a felség elfogadott. Mindezeket a király a hivatalos lap hétfői rendkívüli kiadásában, talán manifesztum alakjában fogja a nemzetnek tudtára adni.

Mai híreink itt következnek:

Khuen a király előtt.

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök, aki tegnap este 10 órakor érkezett Bécsbe, ahol a Magyar Házban szállott meg, ma reggel 9 órakor kihallgatáson jelent meg a felség előtt. Arra a hírről, hogy már délelőtt 9 órakor lesz az audiencia, 8 óra után számos bécsi és budapesti újságíró gyűlt össze a Magyar Házban. Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök fél 9 órakor együttesen fogadta a sajtó képviselőit, akiknek kijelentette, hogy kihallgatásra megy a felséghez, de hogy a dolog érdemére nézve semmi egyebet nem közölhet. Háromnegyed 9 órakor a miniszterelnök távozott a Magyar Házból és a Hoffburgba hajtatott, ahol pont 9 órakor kihallgatáson fogadta a királyt.

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök 12 óra 35 perckor tért vissza a Magyar Házba, hol az összegyűlt újságíróknak a következőket jelentette ki:

— Kihallgatásom másfél óráig tartott. Felsőfokú elterjesztéseimet elfogadta. Mielőtt azonban azokat megvalósítom, tanácskoznom kell minisztertársaimmal s e célból délután visszautazom Budapestre.

Kijelentette még a miniszterelnök, hogy kihallgatás után a kabinetirodába ment, délután pedig a közös minisztereknél tesz látogatást.

— Ama kérdésre, hogy mondjon valamit az új választásokról, ezt felelte:

— Ön sokat kérdez. Azt még az angyalok se tudják az égből.

Egy újságíró megkérdezte, hogy beadta-e

ma lemondását és hogy a király mit válaszolt:

— *Lemondásomat* — válaszolta a miniszterelnök — *beadtam...*

A másik kérdésre azonban nem felelt.

A képviselőház feloszlata.

A miniszterelnök nyilatkozatai után az a hír terjedt el, hogy a király felhatalmazást adott a kormánynak a képviselőház feloszlataására, megbizva őt az ügyek további vitelével. Maga a miniszterelnök az ismételt kérdésekre is kitérőleg felelt.

— A döntésről — ugymond később — semmit sem mondhatok, mert a megvalósítás formájáról előbb minisztertársaimmal kell tanácskoznom. A döntés megtörtént, a keresztülvitel formája azonban még függőben van. A felségnek jelentést tettem a parlamenti eseményekről és ő elfogadta előterjesztéseimet. Az ezekből folyó formalitások megejtésére több eshetőség van, melyeket a Budapesten tartandó minisztertanácson fogunk megbeszélni. Azért siettem Bécsbe, mert azt hittem, hogy a hangulat Magyarországon nagyon izgatott. Ugy vagyok informálva, hogy már nincs is nagy izgatottság és a sürgősségre sincs ok. Hétfőn a hivatalos lap rendkívüli kiadásában meg fog jelenni a felség elhatározása.

— Kegyelmes uram — kérdezte egy újságíró — *választhatni fog?*

— Igen, de a kérdés részleteiről még korai lenne beszélni.

— Volt szó másról is az audiencián? Az üres tárcák betöltése szóba került?

— Nem; egyelőre nem töltjük be azokat.

Erdekesen nyilatkozott Khuen gróf még az audienciája előtt egy bécsi hírlapírónak az új választásokról.

— A parlamenti szünet alatt megtesszük az adminisztratív előkészületeket az új választásokra. Ide tartozik elsősorban a főispáni állások betöltése. A kormánynak, ha választásokba megy, szüksége van a megyékben az államhatalom megbízható képviselőire. A főispáncsere közvetlenül a korona elhatározása után fog bekövetkezni.

Khuen ezután kijelentette, hogy az alkotmánypárt eddigi magatartását magára nézve kedvezőnek tartja és ugyancsak kedvező híreket kap a vidékről is.

Nyilatkozott Khuen még az országgyűlés elnapolásáról is.

— Az országgyűlés elnapolásával — ugymond — nem követtünk el alkotmányellenes lépést. Hogy a koalíció tudott az elnapolásról és határozottan számolt vele, az abból is látszik, hogy Batthyány Tivadar gróf határozati javaslatát meglehetősen régi és összegyűrt papírról olvasta fel. Az elnapolást célzó szándékomról már előbb tudomása volt azoknak, akik hozzám közel állottak. Így valószínűnek tartom, hogy az elnapolás Andrássy Gyulára és Tisza Istvánra sem volt meglepő.

— Mi az álláspontja Excellenciádnak a Batthyány által benyújtott és a Házban elfogadott határozati javaslattal szemben?

— Ami az elnapoló királyi kézirat felolvasása után történt, annak semmi törvényes hatálya nincs. A tegnapi határozat annyi, mint ha az urak a Royalban határoztak volna.

Héderváry Budapesten.

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök ma este 9 órakor érkezett Budapestre és Bratiszla szállóbeli lakására hajtatott. A vacsorát minisztertársai körében fogyasztotta el.

A P. L. munkatársának a miniszterelnök ezeket mondta:

— A király nem fogadta el lemondásomat és a követendő eljárás tekintetében hozzájárult javaslataimhoz. Holnap minisztertársaimmal a formalitásokról fogok tárgyalni, melyek a király megbízásainak elintézése végett szükségesek. A holnapi minisztertanács után újból Bécsbe fogok utazni és hétfőn megkapom a király végleges döntését. Valószínű, hogy hétfőn a hivatalos lap rendkívüli száma királyi manifesztumot fog közölni arról, hogy az ügyeket továbbra is vezessük.

— Arra a kérdésre, hogy mikor lesz a házfeloszlata, Khuen ezt mondta:

— *Nem bizonyos még, mikor.*

— Talán már március 24-ike előtt?

— Az semmiképpen sem lehetséges, hogy egy királyi elhatározást visszaszívjanak.

Az elnapolásra vonatkozólag Khuen ezeket mondta:

— Andrássy és Tisza tudtak szándékomról. Andrássy ugyan csak általánosságban, amennyiben beszélgetésben kimutattam, hogy nem lehet mindjárt a feloszlatahoz nyulni. Tisza bizonyosan tudott szándékomról és nem hiszem, hogy az eddigi álláspontján valamit változtatott volna.

A pártkörökben.

A pártkörökben ma este mindenütt élénken foglalkoztak a politikai helyzettel. Az alkotmánypártban megjelent Andrássy Gyula gróf és tegnapi álláspontját magyarázta. Véleménye szerint nem lehet azt mondani, hogy az elnapolás alkotmányellenes, de mégsem felel meg az alkotmány szellemének.

A Kossuth pártban Apponyi Albert gróf azt fejtegette, hogy a kormány egész eljárása arra enged következtetni, hogy alkotmányellenes eszközöz fog nyulni.

A Justh pártban ma csak kevesen jártak. Nagy feltűnést és élénk diszkussziót keltett az a hír, hogy Hieronymi kereskedelmi miniszter fegyelmi vizsgálatot indított a Batthyány Tivadar gróf elnöksége alatt állott vasutas szövetség ellen. A fegyelmiben Batthyány ellen irányuló célszót látnak.

MULATSÁGOK.

— A tanítóbal. A február 1-én tartandó jóteknycélú tanítóbal, mint minden évben, úgy az idén is negysikerűnek ígérkezik. A Fehér Kereszt nagytermében visszhangzik a pajzán, feszten jökedv. Karneval ünnepének egyik legterüesebbje a tanítóbal: a komoly paedagogia e napon polcra kerül. A rendezőség minden előkészületet megtett a multság sikere érdekében. A bál egyik nevezetessége, a tombola, gyönyörű kirakatszámba megy, melyben a tréfás, leleményes holmik mellett értékes tárgyak is sorakoznak. A hangverseny változatos programja vezeti be a kedélyes estét a következő számokkal: I. Mendelssohn: Vonós négyes D dur. Előadják: Budits Máttyás, Robitsek Samu, Eckhart István és Müttermüller József. II. Bodor Ernő: a) Szeretném itthagyni... b) „Liliomszál,” „Csendes éj harmatja.” Énekl: Balázs Géza, szerző zongorakiséréte mellett. III. a) Mendelssohn — Liszt: Auf Flügeln des Gesanges, b) Wagner — Liszt: Földal a „Bolygó-Hollandi”-ból. Zongorán előadja: Glück Ilona urhölgy IV. Román, a „Granadai éjj szállítás” című operából (Nro 9) énekl: Györgyössy Böske urhölgy, zongorán kíséri Weihart Aurora urhölgy. V. Humoros előadás. Tartja: Leövei Leövey Leó.

A zongorát Faix Jakab aradi zongoragyáros szállítja. A hangverseny 8 órakor kezdődik. Jegyek előre válthatók első sorokban 4, a többiben 3 koronával. Tombola tárgyak és felülfizetések köszönettel fogadtatnak.

(=) Az aradi polgári jótékony négyzet választmánya ezen az uton kéri fel azon fiatal hölgyeket, kik a tea-délutánok alkalmával az egyet védasszonyának segédkezni szoktak, hogy a f. évi február hó 2-án d. u. 5 órakor a

Központi szállodában tartandó tea-délután alkalmából minél nagyobb számban megjelenni és segédkezni sziveskedjenek, mert a négyletnek ez lesz az idén utolsó és így előreláthatólag igen látogatott tea-délutánja.

Borowska asszonyt fölmentették

Ítélet a krakkói bűnpörben.

Távirati tudósítás.

Arad, január 29.

Több heti tárgyalás után ma este hét órakor a krakkói esküdtszék meghozta az ítéletet Borowska Janina asszony fölött, akit tudvalévőleg azzal vádoltak meg, hogy agyonlőtte Leviczky ügyvédet. Ezzel az ügyvéddel a hiszterikus asszonynak állítólag viszonya volt. Az esküdtszék az asszonyt ma fölmentette.

A tárgyalás mai napjáról ezt táviratozzák:

A védőbeszéd elhangzása után az elnök a vádletthez fordult:

— Van-e valami mondanivalója?

— Mit mondhatok én még a védőm után?

Ő már mindent elmondott.

Fél négykor az elnök belekezdett az esküdtek kioktatásába, s a beszéde határozottan a vádlott ellen szólt.

— Ezt én nem hallgathatom tovább, — mondta dühösen Borowska asszony. — Engedjenek ki.

— Ha félbeszakít, — szólt az elnök — akkor kivezettem.

— Hiszen ezt akarom. Én beteg vagyok, engedjenek ki.

Az orvosok azonban megvizsgálták és konstatálták, hogy nincs különösebb baja és szükségtelen a kivezetése.

Hat órakor az esküdtek verdikt-hezatalra vonultak vissza, majd félórai tanácskozás után magukhoz kérték a törvényszéki elnököt.

— Azt szeretnénk, — mondta az esküdtek főnöke — ha a bíróság a szándékos emberölésre vonatkozólag is föltenne kérdést.

— Azt már nem lehet, — felelte az elnök.

Az esküdtek ezután tovább tanácskoztak, s hét órakor meghozták határozatukat, amely így szól:

a gyilkosság kérdésére 12 nem, az emberölés kérdésére 6 igen és 6 nem.

A teremben nagy moraj hangzott végig erre, mert ez a fölmentését jelentette az asszonynak, akit a verdikt kihirdetése előtt pár percre kivezettek.

Amikor újból bevezették, a hallgatóság padjairól valaki odakiáltotta neki:

— Örüljön, fölmentették!

Borowska asszony ekkor elmosolyodott. Az elnök azután közölte vele a fölmentő ítéletet.

Az ügyész semmiségi panaszt jelentett be, s amíg azt el nem intézik, a vádlott fogva marad. E határozat kihirdetését a közönség püsszegve fogadta.

TANÜGY.

(—) Eötvös ünnep a tanítóképzőben. Az aradi áll. tanítóképző intézet ifj. önképzőköre febr. 2-án délután 5 órakor nagyszabású ünnepséget rendez az első magyar közökt. miniszternek, a népoktatási törvény megalkotójának: Eötvös József bárónak emlékére. Ez alkalommal leleplezik Eötvösnek remek olajfestményét, amelyet az ifjuság kérelmére az intézet művész tanra: Nagy Károly festett meg és ajándékozott az önképzőkörnek. Az ünnepségen mindenkit szívesen látnak; belépti díj nincs.

A párisi katasztrófa.

A franciaországi áradás.

Távirati tudósítás.

Arad, január 29.

Franciaország büszke fővárosát, az ország szívet egyre ostromolja a rettenetes áradás, amelyről már napok óta hozza a híreket a táviró. De nyilván az összeköttetés zavara és fogyatékosága következtében csak nagy vonásokban szólnak a katasztrófáról, amelynek igazi méretéről, sok-sok áldozatáról még csak ezután, az árvonulása után fogunk részletesebb jelentést kapni. Világos, hogy valóban nemzeti szerencsétlenség sújtotta a franciákat és nagyon érthető az a részvét, amely irányukban közel-távol megnyilvánul.

Az éjjel történt dolgokról és a mai helyzetről szóló táviratok nem sok reményt nyújtanak arra, hogy csökkenni fog a veszedelem. A viz emelkedik és esik az eső: ezt ismétlik a táviratok, amelyek egyszersmind elmondják, hogy furakodik be a szennyes áradat mi dig ujj és ujj utcákba, házakba és hogyan pusztít mindent, ami útjába kerül.

Nő a veszedelem.

A katasztrófáról ezek a táviratok számolnak be: Párisból táviratozzák: A hidrometriai intézet jelenti: A Szajna állása változatlan és valószínűleg egyelőre ilyen is marad. A Marne Oise, Fels-Szajna és a Yonne apadóban vannak. Délután a viz St.-Antoine városrészében emelkedett. A St.-Lazare-pályaudvar előtt a viz 20 centiméterrel emelkedett. Páris északi részében a Genevilliers töltés beszakadt úgy hogy Asmières, Chlombos és Genevilliers számos utcája és az itt elterülő síkság teljesen el van árasztva. E helyek lakosságának egy része megmenekült, a többiüket a habok izolálták. — Páris, január 29. A Metropolitain-vasut, alagutjaiba és a St.-Lazare-pályaudvar földszintjére folytonosan benyomul a viz. A mérnökök beomlástól, vagy más katasztrófától tartanak. A vízmérő-hivatal délután 3 órakor a következő jelentést teszi közre: A Szajna az Austerlitz-hidnál 1 centiméterrel esett, holnap valószínűleg 9 centiméterrel ismét emelkedik és azután valószínűleg ismét apadni kezd.

Rouen, január 29. A Szajna 9.80 méter magasságot ért el és elárasztotta a rakpartokat. Számos ház már el van szívetelve. Több műhelyt már bezártak.

Páris, január 29. A közmunkaügyi minisztériumnak éjfélkor közzétett jelentése szerint a Szajna vizállása állandóan ugyanaz. A felső folyásban a Szajna apad. Barthou igazságügy-miniszter és családja kénytelenek voltak Avenue d'Antin-beli lakásukat, amelyet elárasztottak a hullámok, elhagyni és úgy menekültek, hogy részint bárkával, részint pedig hátton szállították őket egyes emberek az igazságügyi palotába. A Quartier Latin és a Jardin des Plantes mélyebben fekvő városrészeiben az áradás terjed. A St. Germain köruton, a Metropolitain vasut állomásánál, 500 méternyire a Szajnáól, a föld alatt folyó viz vad erdei patak esőrgedezéséhez hasonló zajt produkál. Aggódva találgatják, vajjon a Szajna alatt elvezető vasutvonal caissonját (védő vasburok) nem-e nyomta be a viz.

A romboló áradat.

Páris, január 29. (Reggel 2 óra.) A viz behatolt az opera pincehelyiségeibe, a pénzverőintézet műhelyeibe és a városházát, valamint a Metropolitain-vasut városházai állomását körülvevő védőárkokba.

Páris, január 29. A Jardin des Plantes városnegyedben a Rue de la Clef lesülyedt. A Mihály hid és a Bonty és Malaquais rakpartok is süllyedtek, úgy, hogy a centrumban a két part között való közlekedés nehézségekkel jár. A Trocadero és a Point du jour között a forgalom lehetetlen. A Trocadero, Passy, Javel, Grenelle városrészekén és a Mars mezőn emelkedik az ár. Juvisy és Essonnes vidéke majdnem teljesen el van árasztva.

Páris, január 29. Az idő kiderült. A levegő hőmérséklete éjjel körülbelül a fagyponton állott. A legutóbbi jelentések szerint a Szajna nem emelkedett többé. Ismét remélik, hogy az áradás lassanként csökkenni fog. Ezzel szemben a gyűjtőcsatornák és a földalatti vasut mindjobban megtelnek vízzel. Ez mindaddig fog tartani, míg a viz színe a Szajnáéval egy magasságban nincs. Az egyik mérnök, aki az Invalidusok és az Alma-hid közötti töltések építését vezeti, egy laptudósító előtt éjjel fél 12 órakor a következőket jelentette ki:

— Reméljük, hogy a folyó vizétől származható veszélyen túl vagyunk. Sokkal aggasztóbb azonban, hogy a talaj lábunk alatt minden pillanatban lesüllyedhet. Mert ebben az esetben a viz sok helyen szabad utat nyerne és néhány pillanat alatt elöntené a Concorde-teret és a szomszédos utcákat.

A városi főépítész az Echo de Paris tudósítójának azt a megnyugtató kijelentést tette, hogy a jelen pillanatban egyetlen épületet sem fenyeget a beomlás veszélye. Toulonból tegnap este 60 mentőcsónak és 75 matróz elindult. Malból jelentik, hogy számos ujjfundlandi hajós saját elhatározásából egy tucat mentőcsónakkal Párisba indult. Egyes elárasztott utcák élelmiszerezéssel való ellátása nagy nehézségekkel van összekötve.

Párisból táviratozzák: A rossz hírek egymást érik. A viz már a nagy táviró-intézet fülkét is elárasztotta. A földalatti vasut állomás-épülete egészen a viz alatt áll és a viz az alagutak repedésein keresztül gyorsan tódul kifelé. Az Equitable épület összeomlás előtt áll. A Boulevard de Saint Germain en levő hadügyminiszteri palotát hullámok csapdossák. Kisegítő hidakat építenek. A villámvilágítás az egész városban megtagadta a szolgálatot, tegnap este óta a gáz sem ég.

Párisból táviratozzák: Tegnap este történt az első szerencsétlenség. Több helyen megnyitak az alámosott utak a rajtuk járó emberek alatt és elnyelték őket. Ez történt egy kocsissal két utca keresztezésénél, egy katonatiszttal és egy asszonnyal. Az asszony odaveszett, a másik kettőt kimentették. A Le Journal azt a még meg nem erősített hírt közli, hogy a német trónörökös egyik testvérével Nancyban volt és onnan Párisba utazott, hogy megnézzze az árvizet.

Éjjel érkezett távirat jelenti, hogy az ár apadóban van. A ma délutáni szép idő következtében a veszedelem csökkent és — azt hiszik, hogy az áradás most már megszűnik.

Kész az aradi Westinghouse-gyár.

Üzembe helyezés előtt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 29.

A pécskai-uti gyárváros monumentális gyárteleppel gazdagabb. Fölépült a Westinghouse gyár, mely „Magyar automobil részvénytársaság Westinghouse rendszer” cég alatt pár hét múlva magyar gyártmányu automobillal veszi fel a külfölddel a versenyt.

Külsőjében, méreteiben, impozáns berendezésével, látványosság számba megy Arad legújabb gyártelepe, melynek fölépítésénél, berendezésénél különös gondot fordítottak az amerikai praktikus szempontok betartására. Sehol, semmi felesleges, és mindenben tökéleteset alkotni: ez volt az irányelv, melyet rigorozus pontossággal be is tartottak a gyár építői.

Két nagyszabású épületben nyert elhelyezést a gyár üzemé. Az egyik, egy 64 méter hosszú, 42 méter széles és 12 méter magas vasbeton épület, a gyártási üzem céljait szolgálja, míg a kisebb, ugyancsak vasbeton épület: a garage, 20 autobus és 25 luxus automobil befogadására épült. Ugyancsak ebben az épületben vannak az irodahelyiségek, a központi fűtőkészülék és a szénraktár.

A főépület, melyben 100 elektromos üzemre berendezett gép sorakozik egymás mellé, hatalmas méreteivel, ragyogó tisztaságával és bámulatos csendjével, megkapó hatást tesz a belépőre. Mintha láthatatlan szellemek működtetnék a komplikált gépeket, olyan zajtalanul működnek ezek az ördögös masinák. Pedig mintegy 150 ember sűrű-forog a gépek körül, melyek évenként 2—300 automobil chesstet (az automobil vasorganumait) gyártanak. Valamennyi a legújabb típusu amerikai gyártmány és kizárólag elektromos üzemre vannak berendezve.

Egy rézsodronnyal bekerített helyiségben vannak a készáru raktárak, a csiszoló műhely, gázadó műhely, szerszámkészítő, mely a gépek speciális szerszámait állítja elő. Ugyancsak itt van a bádigos műhely és a próbaterem, melyben egyszerre négy motort próbálhatnak ki. A hatalmas csarnok egyik halljában van a szerelő-műhely, melyben egyszerre ötven automobilt montirozhatnak. Ugyancsak ebben az épületben nyert elhelyezést a műhelyvezetőség, melynek élén Fejes főmérnök áll, aki mint kiváló szakérő sokáig dolgozott a pittsburgi és havrei Westinghouse gyárakban. Mellé van beosztva Strattford mérnök inspektor, aki egyike a világ leghíresebb automobilvezetőinek; a rajzterem élén Okányi mérnök, tervezési főnök áll.

Különös gondot fordított a gyár vezérigazgatója, Dicker mérnök a higiénikus és munkás-jóléti berendezésekre. Karcsu vasoszlopokon vízvezetékkel felszerelt mosdók sorakoznak egymás mellé és minden munkás számára csinos kis vasszekrények vannak felállítva, ahová utcai ruhájukat helyezhetik el. Ugyanilyen berendezéssel látták el a garaget is.

A gyártási programba 10—40 lóerős személy- és teherszállító automobillal; 10—20 lóerős voiture de livraisonok gyártása, továbbá 60—100 lóerős automoprisszek (motorosvasut berendezések) előállítására van felvéve. Gyártanak továbbá 3—10 lóerős gazdasági motorokat külső és belső gazdaságok számára.

Csak nagy vonásaiban ismertettük itt a néhány hét múlva üzembe helyezendő gyárat, melynek gyártmányait az agilis vezérigazgató, Dicker mérnök, a budapesti garage utján máris közismertté, közkedvelteké tette. Hat hónap múlva pedig aradi gyártmányu automobillal hirdetik a magyar gyárpar izmosodását.

Érdekes, hogy a gyárban készült mind-egyik gép valósággal egy emberéletnek a sorát is jelenti. A cég ugyanis rendkívüli gondot fordít arra, hogy gyártmányai teljesen perfekt és minden követelménynek megfelelőek legyenek. Különösen Fejes főmérnök pedáns kritikusa a cég készítményeinek és minden egyes automobilt ő maga próbál ki. És ez a próba a legnyaktörőbb, a legéletveszélyesebb vállalkozás, amelyre csak oly lelkes ember határozhatja el magát, mint a főmérnök. A próba a garázsban történik. Teljes erőre fűtik a gépet és Fejes főmérnök ül a kormányrudhoz. Megindítja a gépet a garázs nyugati oldalán és az aránylag kis pályát hihetetlen sebességgel szágudja végig néhány pillanat alatt. A keleti faltól egy fél méternyi távolságra hozza mozgásba a féket és egy szempillantás alatt megáll. Ha a fék rossz, akkor a gép és a rajta ülő főmérnök pozdorzává törnek össze. És ezt az életveszélyes játékot minden gépen többször kell megismételni.

Egy híres magyar polgármester.

Apróságok Zechmeister Károlyról.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 29.

„Gyönyörű Győrnek gyöngyvárába” igaz és mély gyász költözött. Meghalt Győr ujjáteremtője, talán a legnagyobb magyar polgármester, Zechmeister Károly.

Márványkőből épült a győri városháza, amelyen most gyászlobogó leng. Mintha azt akarta volna kifejezni Zechmeister Károly, hogy „ilyen vagyok én”. Szilárd, mint a szikla, időnek ellentálló, mindennel dacoló.

— Így lesz, mert így akarom és ha én így akarom, akkor így is van jól — szokta mondani még a törvényhatósági bizottságban is, ahol 25 esztendőn át a szava ugyszólván parancs volt.

Huszonhat esztendeig volt polgármester és az ő munkálkodása alatt Győr oly szédületes karriert csinált, mint maga a polgármester.

A „podeszta” (jellemző, hogy ezzel az olasz címmel illeték) igen szegény szülők gyermeke volt. Az apja munkás volt és a fiait csupa iparosnak nevelte. Károly fia megszokta a műhelyből és tanult. Az apja tudta nélkül, az anyja beleegyezésével. Ügyvéd lett és harmincöt éves korában Győr város polgármesterévé választotta.

Első cselekedete az volt, hogy megtisztította a korrupciótól a városházát. Jellemző erre a kivételes talentumu emberre, hogy miként válogatta össze azokat az első percben, akikkel nagy alkotó munkáját megakartta valósítani. A megválasztása napján estefelé elment a Rába parton néhány jó barátjával, akiket nagy gondolataival ismertetett meg.

— Nekem a sajtóra van szükségem. Jertek velem, — mondta.

És az egész uritársaság felkereste Szávay Gyulát, aki akkor Győrött szerkesztette a „Győri Hírlap”-ot. Beállították a redakcióba. Zechmeister bemutatkozott és formális programbeszédet mondott a szerkesztőnek — megelőzve a törvényhatósági bizottságot.

A programját be is váltotta. Nemcsak pártatlan adminisztratív, de alkotó tehetség is lévén, Győrből valóságos európai kis világvárost teremtett. Alkotásainak felsorolása nagy helyet foglalna el, csak annyit emlíünk meg, hogy Győrött van a legtöbb gyár Budapest után.

Éjjel-nappal dolgozott. Azt mondták róla, hogy neki mindennap 25 órára van beosztva, mert amennyit ő végez egy nap, azt huszonnégy óra alatt lehetetlen megcsinálni.

Magas termetű, büszke járásu, komoly tekintetű, kevés beszédű ember volt. De emellett a legdemokratább polgármester. Allása külső díszére rátartós volt. Olyan polgármesteri iroda, meg fogadóterem nincs is sehol mint Győrött. A fogadótermében azonban megfordult mindenki, akinek ügyes-bajos dolga akadt, mert Zechmeister valósággal népkihallgatást tartott naponta.

A legjellemzőbb azonban, hogy hivatalnokikarát mily módon válogatta össze. Győrött ma Vennesz Jenő polgármestertől kezdve le az utolsó irnokig csupa fiatalember dolgozik. Zechmeister kitünően értett az „anyag” összeválogatásához. Csupa polgári, szerény viszonyok között élő család gyermekeivel vette magát körül és így érthető, hogy három évvel ezelőtt Győr legöregebb tanácsagja a polgármester 36 éves, egyik tanácsos 28, a másik 26 éves volt. Tisztviselőit rendkívül megdolgoztatta. Impozáns példát nyújtott nekik a főnökük, aki például árvizveszedelem idején egy álló hétig ruhát sem váltott.

Mint minden nagy szellem, teljes tudatában volt értékének és megkivánta a közgyűléstől, hogy ismerje el vezérének. De elismerte az egész ország, mert ő volt a városok kongresszusának — ez is az ő alkotása — az első elnöke.

Többször ment hosszabb szabadságra, mert a munka kimerítette. Legutóbb frissen, látszólag új erőre kapva tért vissza és akkor, mintha száz esztendőre akar volna a város előrehaladását biztosítani, a legközelebbi közgyűlésen ismét merész tervekhez adott ki újabb jelszavakat. A tisztviselők fizetésrendezését sürgette elsősorban és a közgyűlés megbizta őt a tervezet elkészítésével, egyszerre mind egy bizottságot küldött ki a tervezet revideálására és javaslatlételre.

Elkészült a tervezet. A bizottság jének mondtotta, azonban a polgármester fizetését nem találta elég — magasnak. Egyhangulag úgy határozott, hogy részére kétezer korona személyes pótlékot hoz javaslatba. Ez ellen hiába tiltakozott Zechmeister, aki a tervezetben megszüntette az összes személyi pótlékokat.

A közgyűlésen általánosságban elfogadták a javaslatot. A részletes vitánál Tauber Károly, a győri függetlenségi párt puritán lelkű elnöke szólásra jelentkezett.

— Ismerve a polgármester felfogását a személyi pótlékok ügyében, azt indítványozom, hogy a részére javasolt kétezer korona pótlékot is töröljünk.

Szólt és leült. Viharos ellentmondás tört ki a felszólalás nyomán és a közgyűlés Tauber szavazatán kívül egyhangulag megszavazta a kétezer koronát.

Este e sorok íróját a Lloyd klubban magához kérte a polgármester.

— Mondja szerkesztő ur, lezárták már a lapot?

— Le, nagyságos uram — felelte az újságíró, — a Győri Hírlap este tizkor záródik.

— Pedig volna egy érdekes szenzáció a lapja részére.

— Sajnos, nem lehet beszorítani.

— De talán mégis. Hallja csak. Zechmeister Károly polgármester ma délután átadta Laszberg Rudolf gróf főispánnak nyugdíjaztatása iránti kérvényét. Ok: a közgyűlésen ma délután lejátszódott jelenet.

És ez a szenzáció mégis belekerült a Győri Hírlap aznapi számába.

Tallér.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetés osztály — 151

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután mérsékelt helyárrakkal: Vén lányok, vígjáték. Este rendezes helyára kal: A görög rabszolga, operett. (C bérlet.)
Hétfő: Találkozás, színmű. Bemutató előadás. (A bérlet.)
Kedd: Találkozás, színmű. (B bérlet.)
Szerda: Délután mérsékelt helyárrakkal: Kuruzslo, színmű. Este rendezes helyárrakkal: Tilos a csók, operett. (C bérlet.)
Csütörtök: Mignon, opera. Svärdström Valborg asszony vendégfelleléte. (B bérletszűnet.)
Péntek: Tancos huszárok, operett. (A bérlet.)
Szombat: Faust, opera. Svärdström Valborg asszony vendégfelleléte. (C bérletszűnet.)

Földessy Arnold Aradon.

*

Az aradi filharmónia egyesület illusztris művészvendége, Földessy Arnold vasárnap fogja közönségünknek külföldön is elismert és megcsodált művészetét bemutatni. A magyar művészvilágban fiatal kora dacára máris elsőrendű helyett vívott ki magának a jeles cellista. Földessy Arnold hangverseny körutait félbeszakította és a magyar királyi Operaház díszes első szólistái állásával oserélte föl művészi vándorlásait. E helyre nem minden akadály nélkül jutott a fiatal magyar művész, mert Mészáros igazgató szokása szerint ezuttal is idegen művészeket akart előnyben részesíteni. Azonban a magyar sajtó legtekintélyesebb kritikusaiknak erőlyes állásfoglalása következtében, valamint kiváló próbajátéka folytán kénytelen volt szándéka ellenére is az igazgatóság a magyar művészeknek ítélni a pálmát.

Földessy Arnold fiatal kora dacára sikereiben gazdag művészi multra tekinthet vissza. Sikerének első diadalmas stációja Berlin volt, a hol 1897-ben az ottani filharmonikusok meghívására nagy sikerrel játszott. 1901-ben Londonban három hangversenyt adott óriási hatás mellett, mire beutazta kétszer Angliát, Skóciát és Írországot.

A művész ez alkalommal három hónap alatt száztíz hangversenyt adott, az utat pedig az angol királyi zenetársaság által rendelkezésre bocsájtott különkocsiban tette meg. Iteni diadalainak tetőpontja a „Westminister Club”, Anglia legelőkelőbb klubja hangversenye volt, melyen VII. Edward király is megjelent, ki elragadtatással hallgatta a fiatal magyar cellistát, játéka után pedig megszólításával tüntette ki őt. Az angol király, ki tudvalevőleg a magyar nemzet őszinte barátja, örömmel vette tudomásul, hogy Magyarország a művészetben ily méltó módon képviselve van.

1905-ben a román királyi pár meghívására Sinaiában játszott Földessy, újabb sikerrel gyarapítva jelentős babérainak számát.

Bár sikerei anyagi eredménnyel is jártak, mégis jobbnak találta Földessy hazájában letelepedni, melyre jó alkalmként kínálkozott a magyar királyi Operaházban megüresedett szóló cellistái állás. Földessy e mellett a „Nemzeti Zenedének” is tanára, ahol a jövő művészgenerációt avatja a technikának és művészi játszásnak titkaiba.

Földessy Arnold játéknak főjellemtvonásai: az óriási technikai készültség, a meleg tónus, melyet hangszeréből kihoz, a nagy temperamentum, melynek erejével a kiváló zeneszerzők műveit oly lebilincselően tudja előadni.

Azt hiszem, az aradi műértő közönség is teljes melegséggel fogja a kiváló magyar művészt fogadni és Földessy itt is bebizonyítja, hogy méltó arra a kitüntetésre, melyben az egész művelt világ zeneközönsége őt részesítette.

Csanyi Máttyás.

* A görög rabszolga. Tíz év előtt hangos volt fél Európa Sidney Jones muzsikájától. A görög rabszolga melódiáit játszott minden cigánybanda, minden verki és dudolta mindenki. A kitűnő zene mellett nagy sikere volt a librettonak is és ma — egyszerűen hülyének találtuk a vékony szellemességeket és ha Rontay Boriska nem vitt volna pajzán jó kedvet a színpadra, hát a nézőtér hálókupévé alakult volna át. Szóval más idöket élünk; változott az ízlés, megnövekedtek az igények. A görög rabszolga nem felel meg a közízlésnek. Az előadásnak a lelke Rontay Boriska volt. Csupa temperamentum, kedvesség és ötlet volt és úgy táncolt, mint ahogy Magyarországon egyetlen más szubrett sem tud táncolni. Ha érdemes műsoron tartani a görög rabszolgát, akkor csak Rontayért érdemes. A közönség zajos tapsaival jutalmazta mai pompás alakításáért. Aspásiát Dióssy Nusi adta. Érezhető indispozícióval küzdött, a második felvonás nagy áriáját azonban igazi művészettel énekelte és meg kellett ismételnie. Wlassák szépen énekelte és rosszul játszotta. Polgár időnként megkacagatta a publikumot. Boda ügyetlenségével, szerep nem tudásával csak bosszantotta a közönséget. Dioméd szerepében szegény Odrynak kellett torturákat kiállni. Sok sok gyakorlat után szívesen látjuk viszont Odrót. A kiállítás hiányosságát most nem tesszük szóvá, mert ezek felsorolásával túlhoszúra nyulna beszámolómk. A női kar valóságos szenvedéseket okozott a publikumnak, ebben a gyönyör szerzésben a férfiak sem maradt hátra.

H. G.

* Képvásárlások. Oly sikereket még nem ért el Aradon festőművész, mint K.-Spányi Béla. A tárlatát mindennap nagyszámu közönség tekint meg s a kiállított képek nagyrészt már megvásárolták a város s a megye műpártolói. Ma Reiner Adolf pénzügyi titkár vette meg a Fogó hold, Őszi hangulat című képeket. A tárlat, miután már csak néhány kép vár eladásra, szerdán bezárul.

* Svärdström Walborg vendégjátéka. Két estén lesz vendége Svärdström Walborg a színháznak. A világhírű operaénekesnő először mutatkozik be az aradi publikum előtt mint színpadi énekesnő és bizonyára épp olyan sikereit lesznek mint voltak a hangversenyteremben. Első föllépése február 3-án, csütörtökön lesz a Mignonban. Partnerei lesznek Wlassák Vilma, Palóczy Berta és Szendrőy, a m. kir. Operaház tagjai.

* Unger zeneconservatoriumi igazgató február hó 5-én rendezti a Fehér Kereszt nagytermében tanítványainak hangversenyét. A tiszta jövedelem a katolikus és izraelita nőegyletek javára megy. Jegyek kaphatók Weisz Leó cégnél.

* A találkozás. Hétfőn mutatják be P. Berton francia írónak sikert aratott színművét, amelynek címe A találkozás. Az érdekes témájú színművet decemberben mutatták be Párisban s már januárban színpadra került a budapesti Nemzeti Színházban. A főszereplők a következők: K. Kápolnay Juliska, Novák Irén, H. Harmath Józsa, Keszler, Várnay, Ditrói és Delli.

* A bérlőkhoz. Tisztelettel értesíti a bérlőközönséget a színházi pénztár, hogy a bérlet harmadik részlete február 1-én jár le. Kéri tehát a pénztáros a bérletösszeget a pénztárnál lefizetni.

* Makó és a színház. Maribázy Miklós, a kecskeméti színház igazgatója, aki tavaszkor és őszkor Makón szokott játszani, arról értesítette Makót, hogy az idén nem szándékozik a tavaszi szezon Makón tölteni, mert másfelé játszik a társulata, olyan állomáson, ahol nagyobb párfogásra számíthat, mint amintőben Makón volt része.

* Rendőrség a primadonna szolgálatában. A Miskolci Hirlap írja: Kormos Ilonkának az „Elvált asszony” 10-ik előadása alkalmával rendezett színházi ünneplésnek előadása után folytatása volt kedd éjjel. Diákok és a karzati közönség megvárták a primadonnát a színpadi bejáronál és mikor az Bulyovszky Gusztáv királyi ügyésszel beült egy fiakkerbe, az előre kifogott lovak helyére álltak és diadalordítások közepette húzták a kocsit a Deák-, Széchenyi- és Szemere-utcákon egészen a primadonna lakásáig. Ott újra egetverő éljenzést rendeztek és ezt mindaddig folytatták, amíg csak a primadonna meg nem jelent a kivilágított ablaknál és a tömeg kívánságához képest rövid köszönő beszédet nem mondott. A vad tetszészaj honorálására a primadonna csókokat és virágokat dobált a jelenvoltagekra, kik egyetlen formátlan tömeggé gomolyodtak, mikor a primadonna este kapott egyik hatalmas bokrétáját zsákmányul kidobta az ablakon. Megfelelő üvöltések után tizenegy óra tájban véget ért a mulatság.

Az esethez a M. H. a következő kommentárt füzi: Nos, az ünneprendezésnek e része mellett, úgy érezzük, nem haladhatunk el szó nélkül. Rendben levő dolog-e, hogy egy éretlen tömeg három utcán keresztül végigtüvölti az éjszakát, úgy hogy az álmaikból ijedten felzavart emberek kétségbeesve nyitnak ablakot, hogy megtudják mi történt? Rendben levő dolog-e, hogy ehhez a botrányos éjjeli csendháborításhoz a rendőrség — étén Balogh Zoltán helyettes főkapitánnyal — csendesen asszisztált, hogy a kocsi mellett a rendőrök, mint nevetéses figurák sorfalat futottak, hogy amikor a primadonna lakása előtt a tömeg mindenáron hallani akart, amikor valóságos verekedést rendeztek a csokor virágaiért, mikor éktelen kasszá vegyült kiáltásaik csak úgy beharsogtak az éjszakába, akkor az egész rendőri apparátus úgy állott ott kapitányostól, őrmesterestől együtt, — mint a szobor, mozdulatlanul! A lefolyt éjszakai botrányhoz nem volt szava. Bizony, mikor az esti órákban néhány munkás a választói jog t merete eltetni, a rendőrség felsőbb parancsra igen mozgékony volt s vitézül viselkedett. A kirántott kardok vagdalkozása a korzó hülyközönsége közt olyan pánikot idézett fel, mely csak a véletlen szerencse folytán nem járt komolyabb következményekkel. Akkor az utca csendje és rendje jelszava alatt ostromállapotha helyezték az utcát, a várost néhány éljenző miatt. Hjah! persze, azok szocialisták voltak és a választói jogot éltették, most pedig éjjeli csendháborítással járó botrányhoz a rendőrség asszisztált. Érdekes, hogy az éjjeli utcai tüntetés ügyében Bulyovszky Gusztáv kir. főügyész levelet írt a h. főkapitánynak és jóindulatát kérte. Mindez természetesen nem mentő, még csak enyhítő körülmény sem, mert a rendőrségnek senki istenfia ilyen levelet nem írogathat és ha elég meggondolatlanul ír, hát azt semmiféle kapitány tudomásul nem veheti, mert ilyen célokra nem használható fel a rendőrség!

* Az Uránia vasárnapi műsora. Hosszas utánjárás után ismét sikerült az Uránia színháznak összeköttetésbe lépni a világhírű Pathé céggel, mely direkte Párisból küldi a legkiválóbb mozgófénykép ujdonságokat. Az első Pathé műsort vasárnap mutatják be. Mindjárt ezen a műsoron szerepel egy afrikai bivaly vadászat, egy mozgófénykép, mely a maláji dohánytermelést mutatja be és egy amerikai gauchó dráma. Ezt azért említjük fel, mert a Pathé cég többek között arról híres, hogy felvételeit a világ minden részében a helyszínen eszközöli, így a közönségnek alkalma nyílik érdekes és szórakoztató képeken etnografiai ismereteit is bővíteni. A vasárnapi előadások, mint rendesen, délután három órakor kezdődnek. Itt említjük meg, hogy a közönség körében a legnagyobb érdeklődés mutatkozik a szerdán bemutatásra kerülő látványosság iránt, mely a mikrobák életének tudományos vizsgálatát mutatja be.

Öngyilkosság

a Hofrichter-ügy miatt.

Egy vadász-főhadnagy halála.

Távirati tudósítás.

Arad, január 29.

Triesztből jelentik: *Schmiedt* Jenő, a 7. vadászcsapat főhadnagya, akit a bécsi haditörvényszék megidézett a Hofrichter-ügyben terhelt tanuként, az idézés kézhezvétele után nyomban főbelölte magát. A bécsi katonai állomásparancsnokságot sürgőnyileg értesítették az esetről. A városban különböző hírek keringenek arról, hogy milyen szerep jutott volna az öngyilkosnak a Hofrichter-ügyben. Állítólag azon kérdésre kellett volna felelnie, hol szerezte Hofrichter a gyilkossághoz szükséges ciankálit.

Más vélemény szerint egy rendkívül szenzációs feljelentés kergette a halálba a tisztet. N. gróf ugyanis arról értesítette a bécsi haditörvényszéket, hogy tudomása szerint Hofrichter letartóztatása előtt két katonatiszt az ő társágában találgatta, ki lehet a gyilkos és abban állapodtak meg, hogy egy-egy tiszti nevet felirnak papírszeletre és kölcsönösen egymásnak megmutatják. A papírszeleteket borítékba tették és azokat leragasztották. Hofrichter letartóztatása napján bontották fel a borítékokat és mindkét cédulán Hofrichter neve állott. Állítólag az öngyilkos katonatiszt volt az egyik író.

Hofrichter ügyvédje — mint Bécsből jelentik — több beadványt intézett Kunz százados-hadbíróhoz, amelyekben újabb mentőtanukat jelent be, köztük egy nőt, aki azt állítja, hogy november 14-én reggel pont hat órakor a nyugati pályaudvar előtti téren egy katonatisztet látott egy kutyával, aki ott hosszabb ideig tartózkodott.

Tegnap benyújtott beadványában a védő azt kérte a hadügyminisztertől, hogy a katonai vizsgálóbíró közölhesse vele a vizsgálat eddigi eredményét és engedje meg, hogy védenecével beszélhessen. A hadügyminiszter mindkét kérelmet elutasította, azt mondván, nem gyakorolhat befolyást katonai törvényszéki vizsgálatra és a látogatást csak a vizsgálóbíró engedélyezi. A védő a vizsgálóbírónál mindkét kérelmet megismételte, aki kijelentette, hogy az elavult katonai törvények humánusabb bánásmódot nem engedélyeznek és körülbelül 14 napon belül a vizsgálat véget ér.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Olaszországi körözet. A turista-egyesületnek az olaszok klasszikus földjére augusztus hónap rendezendő kirándulásának második képsorozata érkezett meg, amely Nápolyt, Virgilius kedvenc városát ismertetve, as Ingusz és Kerpel-cégek kirakataiban gyönyörködtetik a sétálókat. Látni Nápolyt s aztán meghalni! Vagy, ahogy Goethe mondja: aki Nápolyt egyszer látta, soha többé egészen szerencsésen nem lehet, mert erre visszagondolni is boldogság. A Pompeit követő második sorozat képeiben megismerjük a nápolyi népeletet az utcán, különösen pedig éjjel. A régi nápolyi királyság híres épületeit, a Castell nuova, Castell dell'ovó és Sant-Elma, továbbá don Anna heregnő híres rompalotáját a tenger partján, a San-Carló színházat, amely a világ egyik legnagyobb játszóháza. Nápoly egyes részleteinek festői látképét, háttérben a festői Vezuvval és vulkanikus hegyoldalán a híres Lacrina Cristit termő szőlőhegyeit. Majd eltérbe lépnek a változatos tengerparti képek. Külön csoportban látjuk az antik szobrokat és a leghíresebb olasz festők ecsetjének kincseit érő remekait reprodukciókban. E kirándulás részletes programja a fenti cégeknél, vagy az egyesületben díjtalanul kapható.

(*) Az Aradi Magántisztviselők Egyesülete február 13-án, (vasárnap) délelőtt 11 órakor az egyesület helyiségében (Fehér Kereszt szálló földszinti terem) rendes évi közgyűlését tartja. Tárgysorozat: 1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelteljesítésére két tag kiküldése. 2. Évi jelentés. 3. Zárszámadás. 4. Indítványok. 5. Választások.

(*) Az aradi chevra-kadischa elnöksége ezúton is értesíti az érdeklődőket, hogy az egyesület kötelékébe való felvételeket eszközölő *alapítási közgyűlés* (mely csak három évenként tartatik meg), ez évben február hó 13-án, 14-én és 15-én tartatik meg, mindenkor d. e. 9-től 12-ig és a vasárnapi napot (13-át) kivéve, d. u. 3—5 óráig a zsidó hitközség templomépületi tanácstermében, (Arpád-tér 5. sz. I. em.) A felvétel díja az illetők által fizetett kultuszadó szerint több osztályba van sorozva, a legmérsékeltebb díj (akik 6—40 korona adót fizetnek ez évben) 52 korona.

(*) Az Aradi Jogászegylet február 2-án, szerdán d. e. 10 órakor tartja alakuló közgyűlését a kir. törvényszék esküdtszéki tanácstermében. Az egyesület célja az Aradon különböző szakmákban működő összes jogvégezett embereket egyesíteni a jogi és társadalmi tudományok művelésére. Megalkotásához az alapítók annál szebb reményeket fűznek, mert a Budapesten székelő Magyar Jogászegylet, amely valósággal vezére és irányítója a magyar jogéletnek, most választott új elnökének, Nagy Ferenc volt kereskedelemügyi államtitkárnak kezdeményezésére programjába vette a jogi kulturának decentralizálását. Az új egyesülettel tehát Arad egy olyan újabb kulturális intézménnyel gazdagodik, amely a Magyar Jogászegylettel való együttműködés révén országos jelentőségűvé válhatik. Az egyesület taggyűjtő iverit eddig száznál többen írták alá s az alakuló közgyűlés igen népesnek ígérkezik.

Botrány az egyetemen.

Tüntetés Siegescu tanár ellen. — Verekedő növendékek.

Távirati tudósítás.

Arad, január 29

A magyarországi románság körében visszatetszést keltett *Apponyi* Albert gróf volt kultuszminiszter egyik utolsó hivatali tényle, amidőn néhány héttel ezelőtt az egyetemi tanács által első helyen jelölt *Alexics* dr. helyett, *Siegescu* József dr. képviselőt nevezette ki az egyetem román nyelvű tanácskére. A román egyetemi ifjuság elhatározta, hogy Siegescu hivatalbalépésekor demonstrálni fog a tanár ellen és ma ez meg is történt. Botokkal, bokszerrel dolgoztak a román ajku egyetemi hallgatók és parázs verekedés támadt a Siegescu pártiak és az ellenfelek között.

A botrányról ezt jelenti fővárosi tudósítónk:

Siegescu dr. délután 4 órakor jelent meg a tízes számú tanteremben, hogy egybegyűlt hallgatói előtt megkezdje előadását. A tanteremben ekkorra körülbelül 80 románajku, részben egyetemi hallgató, részben idegen csoport jelent meg, amely zajos kiáltásokkal nem hagyta szóhoz jutni Siegescu tanárt:

— Le vele; pusztuljon az áruló!

— Pfuj, szégyelje magát!

— Gyalázat, hogy ide mer jönni! — stb. kiáltásoktól volt hangos a terem.

Közben értesítették a történetéről Szinnyei József dékánt, aki megjelent a teremben és csendre intette a hallgatókat. A dékán felhívása azonban teljesen eredménytelen volt, sőt mind indulatosabb kiáltások voltak hallhatók. Szinnyei dékán és Siegescu tanár végre is kénytelenek voltak elhagyni a termet, ahol még csak ezután tört ki a botrány.

Siegescu hívei hangos szavakban kifakadtak a tanszabadság megsértése ellen, mire a fűlsiketítő lármában előkerültek a botok és bokszeres és a pártok óriási verekedést rendeztek a teremben.

A teremből a Siegescu-pártiak hosszas tusa után kiszorították a tüntetőket. Már-már úgy látszott, hogy helyreáll a nyugalom, amidőn a folyosón a tüntetők ismét neki támadtak a Siegescu-pártiaknak, akiknek csak nagy nehezen sikerült az ellenfelek kezéből a botokat és ütőcszközöket kicsavarni.

Végre sikerült a rendet helyreállítani, de Siegescu nem tartotta meg előadását. A tüntető egyetemi hallgatók ellen megindították az eljárást.

AKTUÁLIS TRÉFAK.

— Fővárosi levél. —

(A két Székely.) A Khuen-kormány igazságügyminiszterét néppárti és klerikális oldalról éles támadás érte amiatt, hogy nem katolikus létére bele mert ülni a kultuszminiszteri székbe s ezenkívül szemére vetették, hogy szabadkőműves. Székely Ferenc valóban szabadkőműves, csak hogy nem a miniszter Székely Ferenc, hanem Székely Ferenc, a Belvárosi Takarékpénztár elnöke és vezérigazgatója, különben a Borsszem Jankó-nak egyik legkiválóbb humoristája. Székely Ferenc, a bankdirektor, most akaratlanul is visszafizette a kölcsönt Székely Ferencnek, a miniszternek, aki öt évvel ezelőtt is kombinációba került, mint miniszterjelölt. A financier Székely maga így adta elő a mulatságos dolgot:

— A Fejérváry-kormány kinevezése előtt tele voltak a lapok miniszteri lisztákkal. Egyik este a Hungária-szálló különtermében, ahol Kristóffy hívei gyülekezni szoktak, valaki azt találta kikombinálni, hogy Székely Ferenc, a koronaügyész lesz az igazságügyminiszter. Ott volt akkor a *Pester Lloyd* nak egy derék, de különben foggyatékos hallású munkatársa, aki csak annyit értett, hogy valami Székely Ferencből miniszter lesz. Nosza besietett a redakcióba és mint pozitívumot írta meg másnapra, hogy én leszek a Fejérváry-kormány pénzügyminisztere.

Hogy röviden jellemezzem a hír hatását, másnap a következő látogatásaim voltak: huszonhét özvegyasszony, aki trafikot kért, tizenöt kereskedő, aki italmérésit engedélyt kért, egy esomó miniszteri hivatalnok, rengeteg börzespekuláns, akik tarka gomolyagban gyülekeztek a takarékpénztár várótermében és majdnem megostromolták a szobámat, hogy elsőnek gratuláljanak. A tetejébe kaptam vagy háromszáz levelet, köztük volt egy kiváló horvát vezérférfiué is, aki azt írta, hogy mindig is engem tartott a pénzügyminiszterségre a legalkalmasabbnak. No most ütött a megtorlás órája. Tudtam ugyan, hogy az új igazságügyminiszter nem szabadkőműves, de hagytam rajtaszáradni a vádat. A különbség az, hogy nekem a koronaügyészi ál-minőségem gratulációkat hozott, az igazságügyminiszternek pedig az ő ál-bandirektorsága heves támadást. Tehát még nem vagyunk kvittek.

(A váza.) Mikor Khuen-Héderváry elmondotta a programbeszédét, *Vázsonyi* Vilmos fölevenítette a folyosón Barcsay Domokosnak, a híres „fejedeleme” legjobb stiklijét. Barcsay valamikor megígérte az anyósának, hogy a nevenapjára gyönyörű ajándékkal lepi meg. El is ment egy műkereskedőhöz s megkérdezte, van-e olyan portékája, aminek semmi hasznát nem látja.

— Van egy eltörött vázám. Gyönyörű szép volt, ezer koronát ért.

— Jó. Monnyiert adja?

— Ötven koronáért.

— Itt a pénz. A vázát pedig csomagoltassa be, adja át a szolgájának s küldesse föl a lakásomra, de mondja meg a szolgának, hogy mikor belép hozzám, bukjon föl a küszöbön, mintha megbotlott volna, ejtse el a csomagot.

Igy történt. A szolga fölbotlott, elbukott, a csomag messzire esett. Barcsay jajveszékelt, a családja szintén. Izgatottan kezdték fölbontani. Hát minden egyes törött darabja a vázának külön selyempapírosba volt csomagolva. A „fejedelem” rémülten menekült a családi zivatar elől.

— Khuen is így járt, — mondotta Vázsonyi. Napokig mondta: gyönyörű program-ajándékot hoz a pártoknak s mikor aztán a Ház ülésén fölbontotta a bécsi ládikát, csupa külön papírosokba burkolt váza-töredékek kerültek napfényre.

Vidéki tudósítás az üstökösről.

*

Szerkesztő ur,

kicsi a falunk,
És mindenek fölött szerény,
Előre soha nem tolakszik
Az események színterén.
Élő minisztert sehse látunk,
Pedig de szomjas rá a nép!
A szenzációnk minden évbe
Egy lódíjazás, nem egyéb.

S most mégis, a jó ég kegyébül
Nagy esetet sürgönyözök,
A jó ég nem tesz különbséget
A főváros s Kurtics között.
Tudom, levelem el nem dobja
Mint közlésre érdemtelen,
Mert községünknek horizontján
Az üstökös ma megjelent.

... Jó színbe volt, bár megviselték
Az uti strapák őt elébb;
Örül a szive, — mondta bókkal, —
Hogy községünk földjére lép,
Sok szépet hallott már felőlünk
— S látszott, amit mond, hogy komoly. —
Hogy kitűnően tud mulatni
S hogy a kulturáért bomol.

S mi is fogadtuk, ünnepeztük,
A vendéget egy éjen át
Rangos diadalkapu várta,
És lampionos szerénád.
Maga mondta, — mig viharedzett
Öreg tarackunk durrogott:
Sok fehér ruhás lányt evett már
De ennyi széphez nem szokott.

Mindenkihez velt szava, nyájas,
A báj, tapintat volt maga:
Jól megy-e a szintársulatnak
S ki annak most a csillaga?
„A hivatásom révén, mondta,
Konyitok az ilyesmihöz,
Hogy végignéznék rajtam: én is
Csillag vónék, vagy mi a szösz.”

Az ünnep vége — becs-zavatra
A hajnali órákba telt,
S a Rákóczi hangjai mellett
Elbucuzott az ünnepe.
Az emlék, mit szívébe itt zárt

El nem enyésző, örökös,
S hogy esztendőre újra eljön —
Megígérte az üstökös.

A r. l. helyett:
R.

HIREK.

Hogy halt meg Rudolf trónörökös?

Mi az igazság?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 29.

A „Pester Lloyd” mai számában Planitz Ernő lovag érdekes részleteket közöl Rudolf trónörökös haláláról. Planitz Ernő tudvalevőleg már többször irt a szerencsétlen végű trónörököséről és a tragikus ügy részleteit nagyon jól ismeri.

A cikk elején elítéli a lapok eljárását, hogy Rudolf haláláról ismét sokat irnak és ebből egy szó sem igaz. Már a történelem miatt is meg kell állapítani az igazat. Tény, hogy Rudolf halála napján egy Vecsera sem volt Mayerlingben. Ezt bizonyítják a trónörökös halála óta folytatott hivatalos és nem hivatalos megfigyelések, levelezések és a tragikus esetről jelenlevő tanúk. Ezek: Tivadar Károly bajor herceg, Steckau György gróf, aki Vecsera bárónő sógora, Hoyos József gróf és Vecsera bárónő anyja, a többi tanu nevét nem említheti meg.

Vecsera bárónőnek két fivére volt. Az egyik még a tragédia előtt halt meg, a másik a katasztrófa idején huszárhadnagy volt. Nem igaz, hogy Rudolf naponként találkozott volna Vecsera bárónővel, ép úgy nem igaz az sem, hogy a tragédia után kiutasították volna Ausztriából a családot. Csak az tény, hogy a család a tragédia után nagy visszavonultságban élt.

A tragikus véget ért vadászatot sem volt jelen Vecsera báró és az sem igaz, hogy Bombelles gróf vitte meg a gyászos hirt a királynak. A hirt Hoyos gróf adta tudtul a királynak, de nem lovon, vagy kocsin ment Bécsbe, hanem vonaton. Hoyos gróf Badenben megállította az állomásfőnökkel a délelőtti gyorsvonatot és féltizenegy órakor Bécsben volt. Itt legelőször is Bombelessel tudatta a végzetes esetet és a gróf csak ekkor tudta meg a gyászos hirt.

Nem igaz, hogy a trónörökös, halántékának jobboldalán seb volt. Igazság, hogy a fej teljesen szét volt roncsolva. Nem igaz, hogy Vecsera bárónőt megmérgezték. Agyonlőtték. A tragikus sorsu fiatal bárónő holttestét a bécsi udvar csak hosszas habozás után engedte Mayerlingből elvitetni, de a családnak meg kellett ígérni, hogy még gyászjelentést sem küld szét. Steckau gróf és Baltazzi Sándor január 31-én utaztak kocsin Mayerlingbe.

Rudolf holtteste ekkor már Bécsben volt és a mayerlingi kastély teljesen elhagyatott. Csak a hivatalos teendőkkal megbízottak voltak jelen, akik a halotti szemle után a jegyzőkönyvet is felvették. Éjjel végre Steckau gróf és Baltazzi Heiligenkreuzba szállították, ahol a sir már készen állt.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 30-án az időjárás: hűvös, később hidegebb.

— Az új főispánok. Budapesti tudósítónk jelenti: Az utóbbi napokban az új főispánok kinevezéséről különféle hírek kerültek forgalomba és sokan már személyeket is kombinációba vettek. A kormány félhivatalosan közli, hogy ezek a találgatások nagyon is koraiak, mert a belügyminiszternek eddig még nem volt ideje a főispáni állások betöltéséről tárgyalni. A kormány csak ezután szándékozik érintkezésbe lépni ama férfiakkal, akiket esetleg egy-egy főispáni állás betöltésére kiszemel.

— Az új koronaügyész. Budapesti tudósítónk jelenti: A király Székely Ferenc utódjává ma Pongrácz Jenőt nevezte ki koronaügyésszé.

— Vörös László — a Máv. elnökigazgatója. Bécsi távirat jelenti: A miniszterelnök mai audienciáján több állás betöltése iránt tett előterjesztést a királynak. Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök és Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter abban állapodtak meg, hogy a Máv. legfőbb vezetését Vörös László volt kereskedelmi miniszterre bizzák. Vörös Lászlónak a Máv. elnökigazgatójává való kinevezését a miniszterelnök már ki is eszközölte.

Éjjel a kormány félhivatalos cáfolatot adatott ki, amelyben valótlanságnak mondja azt, mintha Vöröset elnökigazgatónak neveznék ki.

— Marczali Henrik sajtópöre. Fővárosi tudósítónk jelenti: A királyi ügyészséghez ma érkezett le Székely Ferenc kultuszminiszter leirata, melyben felhatalmazza az ügyészséget, hogy Friedrich István (Görcsöni Dániel) polgári iskolai tanár ellen, Marczali Henrik ellen emelt vádjai miatt a sajtóügyi eljárást megindítsa.

— A Tiszti Lajos-jubileum iránt a társadalom mind szélesebb rétegeiben nyilatkozik még az érdeklődés. A jubileumi alap gyűjtésének érdekes mozzanata az aradi jótékony nőegyesületek hozzájárulása. Az aradi polgári jótékony nőegyesület választmánya legutóbbi ülésén 200 koronát szavazott meg a jubileumi alapítványra s e tekintélyes összegű adományt megtöltötte azzal az elhatározással, hogy a nőegyesület tagjai a maguk körében is gyűjtést fognak indítani az alap gyarapítására. A nők e határozatában szép megbecsülése rejlik a jeles írónak, a ki humorával, ötleteivel a hölgyközönséget tudta legjobban lebilincselni és szórakoztatni. Az aradi Neuman testvérek cég szintén 200 korona adománnyal lépett be a jubileumi alapítvány gyarapítói közé. E két összegben kívül legújabbban a következők járultak hozzá az alaphoz:

Aradi Villamossági R. T., Aradmegyei Takarékpénztár 50—50 k., Funkelstein József, Halmi Andor 40—40 k., Auszterweil László dr., Bing János, Bing Vilmos, báró Banhidó Antal, Adler Andor, Grimm A. József, Kádás Kálmán, Kossuth asztaltársaság, Kintzig Géza, Lányi Mór, orsz. képviselő, Lustig Armin, Mülek Lajos dr., Nagy Kálmán, Remenyik László, Réthy Viktor, Ronai A. János, Szathmáry Gyula, Wadovszky Gusztáv, Wadovszky Gusztávné.

— Az aradi ipar és népbank igazgatósága az intézet egyik régi főtisztviselőjét, Róna Jakabot, a pénzváltó üzlet főnökét, a központba helyezte át.

Divatos

fűzők és különlegességek

ugy készen, mint
méret után a leg-
jobbak készülnek

Pilcz Irma

fűzőkészítőnél

ARAD, Deák Ferenc-utca 2. szám.

A vidéken lakó hölgyek kérjenek mértékvetel utasítást.

— Az énektanítás kóklerai. Sokan olvassák a diadalokat, amelyeket Caruso és társai aratnak és még többen szeretnék az aranyokban úgy dicsőülni, mint ahogy a világhírű énekesek, vagy énekesnők némelyike. És akinek van egy kis hangja, az már azt hiszi, hogy ő benne is egy Melba asszony rejlik és majd ő is kap háromezer forintot egy fellépésért. Vagy akár Van Dyk, Slezák is lehet belőle, csak — tanulni kell egy kicsit. Az ily vérmesen hiszékenyek különösen szívesen keresik fel az olasz énektanítókat, mert azt hiszik, ezek — csodát művelnek. Van is annyi ilyen mester, hogy a számukat se lehet tudni. Különösen Milano szállítja ezeket a hanggyárosokat. Hogy aztán a tanítvány előtt annál nagyobb legyen a tekintélyük, mindenféle „módszer“-t használnak, hogy a szegény tanítványban rejtőzködő mell-, fej-, orrhagókat valahogyan kicsalják. Az egyik ilyen mester *fából készített háromszöget dug a tanítványai szájába* és a jámbor tanítványnak így kell a különféle fél-, egész- és háromnegyed hangokat kiszoritani.

A tüdő és a lélekzés persze nagyon fontos dolog. De a hanggyáros uraknak — hála Istennek! — meg van a saját szabadalmazott találmányuk. Egy ujnyi széles, erős gummizsinórt kell a tanítványnak a kifeszített karjaival tartani és így énekelni, amíg csak bírja. Ez sem épen megvetendő „módszer“: Az egyik hangtenyésztő tanítványát lefekteti a földre és ő pedig a zongorához ül és a skálát jásza. A földön hasaló tanítvány nagy nekibusulással vág ki egy hangot; erre a mester egy három kilós pántot tesz a mellére; aztán újra énekel és ismét kap egy három kilós pántot. Ha a tanítvány tíz pántot (három kilót) kibír és ilyen súlyyal a gyomrán még mindig tud énekelni, akkor a mester meglegedetten veregeti a vállát: lesz belőle valami. Lehet: vagy énekes, de ha ez nem sikerülne, akkor akrobata.

Szolgálhatunk még több ily hangtenyésztő fogással. Szabadalmazott módszer az is amikor a jövőendő Carusója, vagy pedig Melba asszonya, Kurz Zelmája kénytelen égő gyertya előtt fujni egy hangot addig, amíg csak a gyertya lángja mozdulatlan nem marad. Ime egy másik: A mesternek házában van egy nyolcméteres tornác. Ha már megvan a tornác, miért ne lehetne felhasználni. Fel is használja. Csalhatatlan szer a hangfejlesztésre: a tanítvány néhányszor végigvágat a tornácra és ezalatt folyton énekelnie kell. Ha háromszor végig tud menni a tornácra és nem kap legalább is oldalszurát, — akkor lehet belőle valami. De ha négyszer, sőt ötször bírja szusszal, akkor tehetség, igazi tehetség és a mester büszkén biztatja őt a továbbtanulásra, legfőleg a tanpénzt emeli fel valamennyire. A sok tanítvány bizonyára csalódottan átkozza a sok „kpróbált“, „kitűnő“, „csalhatatlan“ módszert; ideje, pénze, fáradsága, sőt sokszor a — hangja bánja, mert akárhányszor még azt is elveszti, amije volt.

— Aradiak Tisza Kálmán szobrára. Az *Ujság* című budapesti lap, amely gyűjtést indított Tisza Kálmán szobrára, ma a következő aradi adakozók nevét közli: Goldzieher Albert dr., Arad 10 kor., Fenyves Károly, Arad 10 kor., Kilényi Zoltán dr. Arad 10 kor., Rónai János, Arad 10 kor., Flamm Miksa, Arad 2 kor.

— Az arad-ségai munkástelep telepesei ma, vasárnap délután fél 3 órakor a rendes helyen fontos ügyben értekezletet tartanak.

— Gyászrovat. Ma délután nagy részvét mellett temették el *Faragó Gyula* aradi birtokos fiatal feleségét, aki 34 éves korában halt meg. A temetésen Arad előkelő köreiből sokan jelentek meg s együtt gyászoltak a kiterjedt családdal.

Özv. Meer Mórné született Sámuel Verona életének 75. évében e hó 29-én, reggel 9 órakor, hosszas szenvedés után elhunyt Aradon. E hó 30-án, d. u. 3 órakor fogják a halottas házból, Andrassy-tér 8. sz., a helybeli izz. sírkertben örök nyugalomra helyezni. Az elhunytban Meer Ármin aradi festékkereskedő, a Meer Mór és fia cég főnöke édes anyját, Polgár Sándor, az aradi Nemzeti Színház tagja, anyósát gyászolja.

— Földrengés Magyarországon. Pécsről táviratozzák: Éjjel 1 órakor heves földlökésre riadt fel a lakosság, mely fél percig tartott és moraj kísért. A földrengésre az ágyak megmozdultak és az órák több helyen megálltak. Letyenyéről táviratozzák: Az éjjel 12 óra 15 perccor földrengés volt észlelhető. Tíz perccel később még egy lökés volt. Fiuméből jelentik: A haditengerészeti akadémia szeizmografikus készülékei ma reggel kettős földrengést jeleztek. Az első 6 óra 56 perc, 25 másodperc kezdődött. Maximuma 6 óra 56 perc, 55 másodperc, vége 6 óra, 56 perc, 58 másodperc. Legnagyobb ingakilengés 15 milliméter. A második földrengés 7 óra 11 perc, 2 másodperc, legnagyobb ingakilengés 14 mm., vége 7 óra 12 perc 50 másodperc. A készülék jelzése szerint a földrengés központja Fiumétől mintegy kétszázötven kilométernyire volt. — Bécsből táviratozzák: A földrengésjelző intézet készülékei ma éjjel után meglehetősen erős közeli földrengést jeleztek, mely 12 óra 58 perccor kezdődött és 0.3 milliméternyi ingakilengés mellett érte el legnagyobb intenzitását. A második rengés éjjel 1 óra 18 perccor kezdődött és 0.2 millimétert ért el. Mindkét esetben a rengés fészke körülbelül 320 kilométerre lehetett. — Csáktornyról jelentik: Az éjjel 1 órakor 10 másodpercig délnyugatról erős, hullámos földrengés volt érezhető. 5 másodpercig tartó utórengéssel. A lakosság ijedten riadt fel álmából a földrengésre és csak nehezen nyugodott meg.

— Hét gyermeket gyilkoltak meg. Keszthelyről írják: Róka Gábor balatonfüredi jómódu gazda és felesége ujszülött gyermeküket megfojtották és a trágyadombon elásták. Mikor a csendőrök nyomozni kezdtek, Róka kirohant a szőlőbe és ott öngyilkossá lett. A csendőrök ekkor az asszonyt kezdték vallatni, aki vallomásaiban rémes dolgokat ismert be. Bevallotta, hogy férjével együtt már hét gyermekét fojtotta meg születésük után. Mikor anyaságának jelei mutatkoztak nála — ugymond — ágyba feküdt és ismerőseinek azt mondta, hogy a lábán levő seb miatt nem tud járni. Még az orvosokat is így vezette félre, kik nem vették észre áldott állapotát. Az asszony azután az ágyban megfojtotta gyermekét és az urával a méhes mellé elásatta. A csendőrök felásták a méhes környékét, ahol a hét kisdud csontvázát sorban megtalálták. A csendőrség széleskörű nyomozást indított hasonló bűnesetek kiderítése végett.

— Bűnügyi zárlat a budapesti főkapitányság pénztára ellen. Amióta a budapesti rendőrség főnáll, még nem volt eset arra, hogy egyenesen a saját pénztárát foglalja le. Most megtörtént. Jegyzőkönyvek közt megőszült rendőrtanácsosok nem emlékeznek ilyesmire. A rendőrség főpénztára ellen elrendelt bűnügyi zárlat története visszanyulik öt esztendőre. Akkor történt, hogy özvegy Tóth Gézáne földbirtokos felesége, megbizta dr. B. B. fővárosi ügyvédet, hogy tegyen följelentést, mert a földbirtokos felesége kifizetett egy olyan váltót, amelyről később megállapította, hogy az aláírása hamisítás. Ezt a váltót az ügyvéd csatolta a följelentés irataihoz s a rendőrség természetesen rátette a kezét a hamis váltóra; értékről lévén szó, míg az eljárás folyik, letétbe helyezte a saját főpénztáránál. Azóta az eljárás nem fejeződött be. Történt azonban, hogy Verei Tamás földbirtokos egy más ügyből kifolyóan Tóth Gézáne ellen indított eljárást. Nagy összegű követelése van a földbirtokosnak. Tóth Gézáne s minthogy a pénzéhez nem tudott hozzájutni, pert is indított. A vizsgálóbíró aztán elrendelte Tóth Gézáne vagyonára a bűnügyi zárlatot s mivel a rendőrség főpénztáránál őrzött váltó szintén értéket képvisel, bűnügyi zárlatot rendeltek el a váltóra, illetőleg a főkapitányság főpénztárára. Ma délelőtt kapta meg az irást a rendőrség. És elkövetkezett a szomorú aktus, a rendőrség a saját házában, a saját pénztárában — lefoglalt. Bűnügyi zárt vezetett.

— Eljegyzés. Bársony Andor aradi kereskedő, ma tartja eljegyzését Berger Irénkével, Berger Vilmos balatonboglári szállótulajdonos leányával.

— Kell Manó cég ajánlja csipke és szalag különlegességeit. Telefon szám 673. 452

— Uj klub Aradon. Aradváros előkelő társadalmának körében érdekes és szimpatiaival fogadott mozgalom indult, amelynek az a célja, hogy az országsszerte rokonszenvvel emlegetett fővárosi Fészek mintájára otthonos, kényelmes, puha klubot létesítsen, ahol a társaság együvé tartozó rétegeinek a klub-élet minden előnyeit nyújtsa s a meghitt társas érintkezés melegével vegye körül a klub tagjait. Az új klubot a Lloyd mostani helyére tervezik.

— Hogyan szökött meg Endes Arpád? A budapesti ügyészégi fogházból megszökött Endes Arpád, akit a rendőrség díjmentesen kinevezett batörökirálynak, holott inkább a kitérőkirály címre tarthat igényt, ma reggel kihallgatta Tóth János fővárosi rendőrkapitány. Endes az éjjelt egészen nyugodtan töltötte a 3. számú cellában, mellette volt egy rendőr, az ajtó előtt is állt egy, sőt a rendőrfogda mindegyik ajtajához revolveres rendőrt állítottak. Endes azonban nem adott munkát, nyugodtan aludt. Reggel azután, a kihallgatáson, a már elmondott szökési mesét kibővítette. Kijelentette, hogy a szökésben neki senki sem segédkezett, a börtönőrök és a kulcsos teljesen ártatlanok. Az önműködő ajtó zárja elé egy fogkefét tett, amikor az ajtót nyitották és így a zár nem tudott lecsukódni. Ezen az ajtón később kiment, beszállt a liftbe, leereszkedett a pincében levő konyháig, ott elbujt, majd amikor teljesen besötétedett, felment a lépcsőn és a törvényszéki épület folyosóján át eljutott a fölépcsőig, ezen pedig a kapuhoz. Nyugodtan kimehetett, utjában meg nem állította, meg nem szólította senki. Ez a vallomás azonban nagyon valószínűtlen, a rendőrségen azt hiszik, hogy Endest szökésében anyja és huga segítették, akik alkulcsossal látták el.

Smocking, frak, jaquet és szalon öltönyök
készen és mérték szerint kifogástalan kivitelben.

NEUMANN M. ARAD

cs. és kir. udv. szállító
FÉRFI-, FIU- ÉS LEÁNYKA RUHA-
TELEPE.

— Kérelem a nemesszívű emberekhez. A következő sorok közlésére kértek fel bennünket: Ifj. Varga András szentleányfalvai lakost, aki 7 kis gyermeke számára napszámmal kereste a mindennapi kenyeret, 1909. december 8-án a vonat elgázolta. Vagyontalan családja kenyérkereső és betevő falat nélkül maradt s a legnagyobb nyomornak néz elébe. A szerencsétlen árvák érdekében esdve kérem a nemesszívű emberek adományát hozzám juttatni. Az adományokat hírlapilag nyugtázom. Szentleányfalva, 1910. jan. 28. Antalfy Dezsőné.

— Nemzetközi gonosztevő. Világbiru magyar gonosztevőről érkezett távirat Madridból a budapesti rendőrségre. Valamennyi állam rendőrsége szolidaris abban, hogyha meghal, vagy kiszabadul valamelyik közismert fegyene, értesítik egymást. A madridi távirat, amelyet az ottani fegyház igazgatósága küldött, azt jelenti, hogy Weiner Sándor, hetvenkét éves rab tegnap meghalt cellájában. Weiner budapesti származású és a föld minden részében követett el bűntetteket. Alexander von Wallenstein, James Pirk, Sebastian Thorry és Julius Reincke voltak az álnevei. Fogságban a következő időt töltötte: Budapesten 6 hónapot, Londonban 3 évet, New Yorkban 5 évet, Southamptonban 7 évet, Barcelonában 3 évet, Buenos Ayresten 2 évet és Madridban 15 évet.

Budapesten lopásért és sikkasztásért ítélték el Weinert, aki aztán szédítő karriert futott meg a gonosztevők világában. Londonban már leánykereskedés miatt ült. New Yorkban farmokkal szédelt. Southamptonban hamis hajójegyeket árult. Barcelonában magyar sorsjegyekkel csalt, ugyanott bányákkal szédelt és Madridban pénzt csinált.

— Sok kellemetlenségnek vehetjük elejét, ha otthon állandóan egy palack valódi Ferencz József-késérővizet tartunk, mert a gyomor megbetegedésénél ez a legmegbízhatóbb segítség. A „Ferencz József“-viz a sok évés vagy szeszélezet által előidézett bajokat gyors és kíméletes módon gyógyítja és ezáltal előnyösen különbözik minden más hashajtószertől. Ez oknál fogva az orvosok is legtöbbször becsülik. 251

— Halálos dinamitrobbanás. Dáváról jelentik: A kincstári vasbánya két bányásza, Dán János és Lukács László nyitott tüznél megfagyott dinamitot melegítettek, hogy azt a robbantáshoz használhassák. A dinamit felrobbant és Dánnak fejét és törzsét széttépte, Lukácsnak pedig mindkét lábát leszakította. A robbanást az okozta, hogy a dinamitot nem a melegítés céljaira rendelt vályuban, hanem nyitott tüznél melegítették.

— Összemarta a serfés. Barsról írják: Turnaf József darányi lakost, ki gyanútlanul haladt az uton, a esordából kiváló kandisznó megtámadta és letéperte. Segélykiáltásaira odasielő emberek mentették meg helyzetéből, de már akkorra oly súlyos marási sebeket szenvedett, hogy életben maradásához nincs remény. A kandisznót lelőtték.

— Óvakodjunk utánzásoktól. Maager W. valódi tisztított csukamájolaja, a gyakori utánzások elejét veendő, ezentúl már csak olyan háromszegletes üvegekben kerül forgalomba, melyek külső burkolata egy törvényileg védett zárszalaggal van ellátva, a mint az a lapunkban közzétett hirdetésben lerajzolt ábrán látható. — Ezen zárszalag által Maager csukamájolaja most már külsőleg is könnyen megkülönböztethető más gömbölyű vagy háromszegletes üvegekben árusított csukamájolaj fajtáktól!

Azon betegk tehát, kiknek az orvos a Maager-féle valódi tisztított csukamájolajat rendelte, mindazolyan üvegeket, melyek a hivatalosan bejegyzett szalaggal (piros és fekete nyomás sárga papíron) elzárva nincsenek, melyeknek tartalma tehát nem valódi, mint utánzatot határozottan utasítsák vissza.

— Jótékonyág. A szegénytanulók számára a héten a következő adományokat vettük: Gyulányi Rezsőné 10 kg. lisztet, 12 kg. lencsét; Széchenyi gőzmalom 1 zsák lisztet; Fejér Gyula élelmiszereket küldött. Fogadják hálás köszönetemet. Özv. Hauser Károlyné, ezredesné, egyes. elnök. — A szegénytanulók konyhájában a jövő héten dr. Műlek Lajosné és özv. Rónay Jánosné urnók ügyeletesek.

— Birtokcsere. Az aradi törvényzsék telekkönyvi hivatalában az elmúlt héten a következő birtokváltozásokat jelentették be: Fritz Ferenc elad az aradi 7371. számú tjkvben felvett háztelkekből 150 □-ölet 1200 koronáért Kreemayer Antalnak és 151 □-ölet 1200 koronáért Zaborosky Adolfnak. — Bontya József eladja az aradi 2922. számú tjkvben felvett Gáj Legelő-sor 17. számú házat 1500 koronáért Fehér Mihály és nejeének. — Buchwald Ödön és tulajdonostársai eladják az aradi 4089. számú tjkvben felvett Erzsébet királyné-köruton fekvő 193 □-öl üres telket 8000 koronáért Vadász Armánd dr. és nejeének. — Ispravnik Mojsza és neje eladják az aradi 2339. számú tjkvben felvett Miklós utca 33. a) számú házat 3360 koronáért Vladár Menyhért és nejeének. — Zeitler Rudolf eladja az aradi 22. és 7587. számú tjkvben felvett Boros Béni-tér 3. számú házat és Dobó-utcai üres telket 70 000 koronáért Herbstein Mórnak. — Ifj. Keveresán Jánosné eladja az aradi 7270. számú tjkvben felvett szántót 3000 koronáért Veriács Petrunak. — Mihálkovic Flóricá és tulajdonostársai eladják az aradi 1098. számú tjkvben felvett szántót 2560 koronáért Mossóty Istvánnak. — Tulukán György eladja az aradi 2968. számú tjkvben felvett Kut utca 29. számú házat 500 koronáért Tulukán Illésnek. — Mossóty István elad az aradi 7370. számú tjkvben felvett háztelkekből 300 □-ölet 975 koronáért Kardos Sándor és nejeének.

— Köszönetnyilvánítás. Az aradi izr. népkonyha részére az elmúlt héten a következő adományok folytak be: özv. Goldschmidt Mihályné ravatalára szánt kossori megváltás címén 185 K, Arad Csanádi Egyesült Vasutak 40 K, Hegedüs Lászlóné, Kell Dávidné, dr. Schuster Henrikné 10—10 K, Szücs F. Vilmosné 6 K, dr. Vass Sándorné 5 koronát adományozott, mely szives adományokért hálás köszönetét fejezi ki: az elnökség. A védasszonyi tisztet a jövő héten Löwy Mórné, Glück Károlyné, Lengyel Manóné és Kuttu Gyuláné urasszonyok végzik.

— Kossak osász. és kir. udv. és kamara fényképész műterme. Weitzer János-utca 3. sz. Telefon 657. 261

— Január 31-én persaszőnyeg raktáromat feloszlatom, addig a készletet minden elfogadható árban eladom. Schwarcz Zsigmond. 275.

— Uri hölgyközönség szives figyelmét felhívjuk a Kelemen-féle legideálisabb Mágnás-crém szappan, puder és kézfinomítóra, mely Kelemen gyógyszerésznél Berzova, továbbá Aradon Vojtek és Weisz uraknál kaphatók. 271

— Lettár előtt mindennemű áruk mélyen leszállított árban lesznek eladva. Különösen női táskák, utazó-böröndök s mindenféle pénz-, szivar- és cigarettatárcák, utazó készletek és színházi látosóvek, stb. Hegedüs Gyula üzletében, Aradon, Andrássy-tér 15. 257.

— Szabó-féle pármái Ibolya szappan a szappanok ideálja. Rendkívül kellemes illata s bőrpuhító üdítő hatása olyan, hogy egyetlen külföldi szappan sem versenyezhet vele. Ha igazán finom szappannal akar mosdani, felesleges, hogy drága külföldi szappant vegyen. Egy darab 70 fill., 8 db. 2 kor. Készíti Szabó Béla pipere-szappangyáros Miskolcon. Kapható Aradon Vojtek és Weisz, Hanzu Nesztor és Hegedüs Gyula cégeknél. 263

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — bázilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 279

TARKASÁGOK.

★

(Nincs lehetetlenség.) Egy aradi nagykereskedő cég meghagyta a könyvelőjének, hogy írja ki a rossz fizető adókat.

— A legrosszabb adós, K. nagybirtokos Csanád-megyében, — mondja a könyvelő.

— Mikor fizetett utoljára? — kérdezte a főnök.

— A múlt év nyarán.

A főnök haragosan fordult a mellette ülő levelezőhöz:

— Schwarz ur, irjon annak a K.-nak még máma udvariasan egy goromba felszólító levelet.

(Az okos ifju.) Ezt egy zsúr alkalmával jegyezte föl valamelyik ügyes megfigyelő, aki titokban végig szokta hallgatni a fiatalok és a naiv ifju leányok csevegéseit.

— Nagysádka, — mondja egy fiatal ur, akinek a papája legalább fél millióig „áll” — nagysádka, én magát bolondul szeretem.

A leány, akit a mamája meglehetősen raffinált nevelésben részesített, erre imádatlanúsággal ezt mondta:

— Ha bolondul szeret, akkor mért nem veszel feleségül?

Az ifju válasza rögtön kész volt:

— Mert a papám azt mondta, hogy az embernek bolondul lehet szeretni, de nőülni okosan kell.

(A törülköző.) Egy régi szobaur ma bosszusan ült le rendes kávéházi társaságába.

— Mi bajod? — kérdezték tőle.

— Kellemetlen dolog, hogy elsején költözök.

— Hiszen csak egy hónapja, hogy az új lakásodba költöztél. Talán fölmondtak?

— Dehogy, én mondtam föl. Képzeld, mi történt. Ma beadnak nekem egy piszkos törülközőt. Azt mondom a szobaasszonynak, hogy ez piszkos, ebbe én nem törülközöm. Azt mondja erre ő: „Ejnye, de finyás. A többi szobaurak mind ebbe törülköztek ma és senkinek se volt ellene kifogása, csak magának.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A szoboszlói vasuti katasztrófa.

Távirati tudósítás.

Arad, január 29.

A szoboszlói katasztrófa ügyében ma folytatták a főtárgyalást a debreceni kir. törvényszék előtt. Tegnap már megkezdte a bíróság a tanukihallgatásokat, ma pedig egy sereg tanut idéztek be, akiknek legtöbbször arra nézve tett vallomást, hogy mi történt a katasztrófa éjjelén s hogy miként volt beállítva a nyolcas számú váltó.

Reggel kilenc óra után vette kezdetét a főtárgyalás Hoffmann József táblai bíró elnöklése alatt. A beidézett tanuk között első helyen M. Kovács Arthur váltókezelőt hallgatták ki.

Elnök: Van-e Önnek tudomása arról, hogy a nyolcas számú váltót mikor szerelték fel?

— Nem tudok arról, hogy ez mikor történt, azt azonban észrevettem, hogy a váltó a nyomásra surolódott. Ennek azonban nem tulajdonítottam különösebb jelentőséget. A váltót

Nagy alkalmi vásár!

Bárki meggyőződést szerezhet arról, hogy csakis

Kilényi C. és Társa

kék golyóhoz címzett áruházában

Józseffőherceg-ut 11. szám alatt

szerezheti be legelőnyösebben mindennemű női ruhaszövet, barchet, vászon, kész fehérnemű és trickó áru szükségletét.

291

Gyermekjáték félárban.

Feltűnő olcsóságok.

MAUTHNER R.,

olcsó áruháza Hunyadi-utca 1. sz.

Blous selymek, taftok, Poyve, csipkekelmék, szallagok, csipkék 3 krajcártól kezdve. Nagy választék angol férfi szövetekben, vászon és asztalneműekben.

A mostoha üzletmenetel miatt alkalmam volt az alant elősorolt árukat potom árért beszerezni és ezeket a nagyérdemű közönség rendelkezésére bocsájtani feltűnő olcsó árban.

megolajozták és rendben volt. Törést nem látam sehol.

Hatvani János, a tehervonat vezetője volt a következő tanu.

Elnök: Ön volt ugyebár a tehervonat vezetője?

Hatvani: Igen, én voltam.

Elnök: mondja el, hogyan történt az, amikor a személyvonat beérkezett a szoboszlói állomásra és a tehervonatba ütközött.

Hatvani ezután elmondja, hogy lent sétált a vonat mellett, mielőtt a személyvonat megjött. Atvette a szükséges utasításokat. Amikor a vonat befűtött, felszállott a kalauz a kocsi s kinézett az ablakon. Ekkor látta, hogy a debreceni személyvonat rákanyarodott arra a vágányra, melyen a tehervonat állott.

— Jaj, végünk van! kiáltotta, de alig mondta ki e szavakat, a következő pillanatban az összeütközés megtörtént.

Ezután egy szegény beteges vasutas kihallgatása következett.

A szerencsétlen embert Gereben Károlynak hívják. Nem tud a lábára állni a szerencsétlen ember, mert tavaly februárban ideges szivbajt kapott egy karamból alkalmával. Gereben a szoboszlói katasztrófánál nem sérült meg. Ülve hallgatja ki az elnök.

Annyit tud mondani, hogy az utolsó kocsiiban a fékező helyén ült, az indulást várta. A váltó beállítását helyesnek találta. Az ő kocsija nem sérült meg.

Azután Csuka Lajost, a személyvonat mozdonyvezetőjét hallgatták ki. Igen érdekes vallomása során elmondja, hogy a vonata Debrecenből 5 perc késéssel indult s ugyancsak megtartotta ezt a késést Szoboszlóig is. Ebesen értesült arról, hogy a tehervonat Szoboszlón várja meg őket. A védjelzőt helyesnek találta s mikor a 103. sz. órházhoz ért, a gőzt elzárta. A szemafor szabadra állott s ezért bátran haladt vonata, noha a 60 kilométeres menetsebességet redukálta 30 kilométerre. A váltót szabályszerűnek találta s ezért bevitte a vonatot. Meggyőződése szerint jól állott a váltó. Mikor a váltón átrobogott a vonat, akkor látta, hogy mi történt. Bár a vonat lassan haladt, mégis a lejtős pályán gyorsaságot kapott s beleszaladt a tehevonatba. A bajt 20 méteres távolságban észrevette, de tehetetlen volt már.

— Oda vagyunk — kiáltotta el magát. Rémületéből még fel sem ocsudott, amidőn a katasztrófa bekövetkezett.

Éjjel azt jelentik Debrecenből, hogy az ítéletet hétfőn hozza meg a törvényszék.

§ Hat évet akarok. Nedelkov István 20 éves, többször büntetett csavargó, már esztendők óta csak a tolvajlásból él. Az éjszaka is akkor lopott meg a rendőrök, amikor lopott kukoricát vitt zsákban a hátán. Kögtön bevallotta, hogy nem szép szerével kapta, hanem lopta a kukoricát, csak azért, hogy börtönbe jusson.

— Hát miért akar börtönbe jutni?

— Mert a börtönben fűtenek, enni, inni adnak, ott nincs gondja az embernek semmi.

— Hát most megint kap néhány hónapot!

— Néhány hónapot? No, ha kiszabadulok, olyat teszek, hogy hat évet adnak egyszerre a bíró urak...

§ Megsemmisített halálos ítélet. A karánsebesi esküdttörvényszék gyilkosság miatt kötél általi halálra ítélte Almazsán Pál krassószőrénymegyei Obezsa községbeli földmivest, ki Bálint György földmivessel egyetemben meggyilkolta és kirabolta mostohaatyját, Mirza Mojszét. A Kuria megsemmisítette az esküdttörvényszék ítéletét és mindkét vádlottat a vádbeli cselekményért egyenként tizenöt évi fegyházra ítélte.

§ Uj ügyészségi megbízott. Az igazságügy-miniszter Bodó Albert drt a máriaradnai járásbírósság mellé ügyészségi megbízottá nevezte ki.

Láz

és egyéb gyengítő betegségek után a teljes egészség gyors visszanyerésére a

Scott-féle csukamájolaj Emulsió

biztosan kipróbált szer.

Kellemes ízű és könnyen emészthető és ennélfogva sokan vehetik, akik más szereket nem tudnak bevenni.

A SCOTT-féle EMULSIÓ

azonfelül sokkal hatásosabb is. A tisztaság ideálja. 5741/4

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halaszt — kérjük figyelmesen megnézni.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Cz. I. Csermő. A levelet átadtuk az igazgatóságnak, amelytől azt az értesítést kaptuk, hogy szigorú vizsgálatot indítanak s önnek elégtételt szolgáltatnak.

KÖZHAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDES.

Budapesti áru- és értéktörzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, január 29.

Kínálat mérsékelt, vetelkedv nincs. Lanyha, üzletlenség. Amerika 1/4-el olcsóbb.

Az áruk 50 kilogrammra számítva:

	Déli árszám	2 Órai árszám
Tengeri 1910. májusra	6.67—6.69	6.66—6.67
Buza 1910. áprilisra	14.25—14.26	14.22—14.23
Zab 1910. áprilisra	7.60—7.61	7.57—7.59
Rozs 1910. áprilisra	9.78—9.79	9.78—9.79
— májusra	11.97—11.98	11.93—11.94
Buza 1910. májusra	13.96—13.97	13.95—13.96
Rozs 1910. októberre	8.95—8.96	8.94—8.95

Zárul 6 órakor.

Magyar hitelrészvény	815.—
Allamvasút	754.50
Városi villamos vasúti részvény	337.—
Közüti vasút	690.—

Budapest kőbányai sertéskereskedelem.

— Január 29. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 400—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 158—60 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 158—160 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 158—158 fillérig.

Sertéslelészám: január hó 27. napján volt készlet 22374 darab, január 28 napján felhajtott — darab, jan. 29. napján elszállított 214 darab, január 29. napjára maradt készletben: 22,660 darab. A hizott sertés fizetési iránzata nyugodt.

Felelős szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1910. évi január hó 30-án:

Délután 3 1/2 órakor mérsékelt helyárrakkal:

A vén leányok.

(Quality Street.)

Vigjáték 4 felvonásban. Írta: I. M. Barrie. Angolból fordította: Mihály József.

SZEMÉLYEK:

Valentine Richards	Kosztler Ede.	Susann	Novák Irén.
Spicer	Belinszky.	Phoebe	K Kápolnai J.
Blades	Ditri Lajos.	Willanghby	Szegedy J.
Egy őrmester	Ditri Mór.	Henriette	Kun Irén.
I.abella	Leővey Leó.	Charlotte	Zalay Margit
	Peregé M.	Patty	Benkóné.

Kezdete délután 3 és fél órakor.

Este 8 órakor, rendez helyárrakkal

C) bérlet.

C) bérlet.

A görög rabszolga.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Owen Hall. Zenejét szerző: Johnes Sidney. Fordították: Makai és Pásztor.

SZEMÉLYEK:

Hellodorus	Polgár S.	Irisz	Sz. Rontay B.
Aspasia	Diósy Nusi.	Menapolisz	Benkóné.
Automia	Wlassák V.	Curius	Nagyiván L.
Markus	Varnay József.	Solius	Gerő János.
Archias	Boda Ferenc.	Luciana	Kun Irén.
Diomed	Odry.	Faira	Zalay Margit.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

(Bérsó Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. január 30-án, vasárnap:

1. Dohányipar a malajai szigeteken. Természet után. — 2. A gauchó bozótja. Dráma — 3. A szerelem hatalma. Bohózat. — 4. Bivaly vadászat. Sportkép. — 5. Három menyasszony, egy vőlegény. Humoros. — 6. Rocino. Látványosság. — 7. Egy amerikai házasság. Bohózat.

Előadások délután 3 órától kezdve.

Utolsó előadás kezdete este 10 órakor.

Szerdán, csütörtökön és pénteken

A mikrobák élete.

Szenzációs tudományos kísérlet.

Helyárak: I-ső hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cnkörözés.

Uj sajt, vaj, és csemege üzlet!

Ajánlom az igen tisztelt uriközönség szives figyelmébe Weitzer János utca, uj leányiskola épületben megnyilt sajt és delicatessé üzletemet, hol mindennemű sajtok, halneműk és csemege olajokat nagyban és kicsinyben, ugyszintén bor-, pezsgó, cognac, liquerök és mindennemű finomabb palinka féleket eredeti dugaszolt üvegekben állandóan raktáron tartok, legfinomabb minőségekben, legjutányosabb árak mellett.

789

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Szives pártfogást kérek, kitűnő tisztelettel

Schultz Lajos, csemege kere kedő

Kivánatra árjegyzéket díjtalanul szolgálók.

Telefon szám: 733.

MOLLY!

3 NAP ALATT!

bársonypuha és habfehér kezei lesznek, ha a „MOLLY” kézfinomítót használja. ::

Előkelő vegyészek és kozmetikusok igazolják, **MOLLY** kézfinomító a jelenlegi kor legtekélyesebb kézápoló szere. Egy üveg ára 1 korona.

Főraktár és szétküldés:
HÁNZU NESTOR

Vöröskereszt Drogeria
ARAD, Weitzer János-utca 2. sz.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNY VIZ
ÜDÍTŐ-GYÓGYÍT

Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kiünő hatásának bizonyult.

Orvosiilag ajánlva. — Aradi főlerakat **POLLÁK JÓZSEF** cégnél, József főherceg-ut II. 6921

Ósidoéktól fogva szappannal tisztítjuk a ruhán esett foltot, szappannal tartjuk tisztán testünket szappan a legjobb szer a fog és szájmódsásra is a modern orvosi tudomány legújabb tanítása szerint.

Erthető tehát Sztraka Menthol fogszappanjának közkedveltsége, mely az inyt nem marja, mégis erősen diszinficiál, habja nem undorító, sőt ellenkezőleg, tartósan üdítő hatása eljut a fogközök legelrejtettebb zugába is. E szappannak köszönhetjük, hogy kellemetlen szájszag, s fogak romlása nincs többé. Ára gyógytárakban 1 kor. Kapható: gutori Földes Kelemen ur gyógyszertárában, valamint Vojtek és Weisz urak droguériájában, Aradon. 12

STUFAN TORRE

A húgyhajtó és húgysavoldó vizek Királya, hór- és dús lithion-tartalmú ásványvíz.

Kiválóvegyiösszetételkövetkeztében sikerrel alkalmazható vese-, húgykő- és hólyagbajok esetében, valamint cukorbetegségeknek, csúszos bántalmaknál; továbbá a légző- és emésztőszervek hurutos bajainak gyógyítására

Igazgatóság: Budapest, IV. Ferenz József-ter 22.
Kútkelőség: EPERJES.

Főelárusítók Aradon: Dür Gusztáv, a városházzal szemben, telefon 118. Nagy Farkas, telefon 268. Fejér Gyula, telefon 71. sz. 281

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK
heti kimutatása.

Hivatalos helyiség Szabadság-tér 7. sz. I. em.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Hivatalos órák: délelőtt 9—1 óráig.

Vidéki megkeresésekre — azoknak, a kik a körnek nem tagjai — csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk.

1910. január hó 29.

Keresünk:

Aradra: fiatal rövidáru szakmabeli segédet.
Videkre: puhafakereskedés részére gyakoronokot, 2 fűszer, rőfös és rövid, 2 vas és fűszer, 3 vegyes és 2 rőfös szakmabeli magyar, román és részben német, tót és szerb nyelvismerettel bíró segédet és 1 tanoncot.

Alánunk:

2 irodistanót, továbbá 7 fűszer és csemege, 3 vegyes, 2 rőfös és divat, 2 vas és fűszer és 3 fűszer és rövidáru szakmabeli segédet.

Az elhelyezés teljesen díjtalan; az Aradi Kereskedők Köre tagjai előnyben részesülnek.

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA

Klein Sándor,
titkár.

Keppich Zsigmond,
igazgató. 301

A következő

ujdonságok

érkeztek

KERPEL IZSU

90,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Móricz Zs.: Sári bíró, Földes J.: A kuruzsló, Szomaházy J., A férjhezmenés művészete; Kaffka 116.: Csendes valóságok. Szomoró: Az isteni kert, Ignótus: Kiserletek, Csörgő: Levelek, amiket meg nem írunk, Ady E.: Szeretném, ha szeretnének, Lagerlöf Z.: Az antikrisztus csodái, Heltai J.: Irók, színésznők és más csirkefogók, Molnár F.: Liliom, Cholnoky V.: Tammuz, Pakots I.: Madam Napoleon, Villiams A.: Korunk találmányai, Vrabély Á.: Vigabbnál vigabb históriák, Malting M.: Az első konzul regénye, Szomaházy I.: Lila test, sárga sapka, A ma krónikája, Molnár F.: Ketten beszélnek, Kenedi: Az élet könyve, Kupcsai: A boldogság kis kávéja. Feuille: Szibill története, Ignótus: Följegyzések, Egó: Pest és pestiek, Connan Doyle: Három harctéri tudósító.

Németben: Ewers H.: Der Zauberlerhling oder die Teufelsjäger. Bartsch: Elisabeth Kött, Lagerlöf: Gösta Berling, Croker: Die jüngste Miss Mowbray, Cerri I.: Evox Aphrodite. Jakobsen Die Lore am Tore, Höcker: Ich grolle nicht, Twain Mark: Des Treulosen Ende, Schneider M.: Nebenwege, Skowronek: Sarah und Hagar, Upton Sinclair: Metropolis, Kipling Rudyard: Lang Latte & Genossen, Gerseorf: Anna Monikas Launen, Brandenfels: Madame Nett, Erhard E.: Die Lehnsjungfer, Zmlak S. Der unreine Geist, Ida Boy Ed.: Nichts über mich, Fischer W.: Die Freude am Licht, Kahlenberg: Spielzeug, Hartwig: Der blaue Diamant, Werner: Siegwart, Schobert: Ich gehe meine Strasse, Schubert: Miserere nobis, Jerusalem Else: Der heilige Skarabäus, Skowronek: Armer Hemer.

Kölcsönkönyv havi 1 kor. 20 fill, vagy kötetenkint fizetve 8 fillér.

A könyvek utak és tiszták! Vidéki bérlők

Is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsönkönyvtárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek!

Zenekölcsönkönyvtári díj havi 1 kor. 40 fill, vagy fizetenkint 14 fill.

Zerkovitz: Ujjel! A ligetben nagyszerű. Lehár: Zigeunerliebe, Zerkovitz: Előadás végén, Erbe Viktor: Katonazene, Ferenczy Gy.: Miért? Kun M.: Hajnali dal. Weiner: Néger smokk, Szabad-e emenet? Darewsky: On ez a nő? Szepessy: Züllő nóták. Albini: Báró Trenk. Sajó: Ures a tések. Raimann: Tipp mamsel. Nádor: Boldogtalan voltam Zerkovitz: De jó volna, Califano: Carmela mia. Sas Náci: Asszony nóták. Balázs: Valakinek muzsikálnak, Huszka: Rébusz báró, Lehár: Fürstenkind. Weiner Oh Löwinger. Nougay-e, de jó.

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése.

KERPEL IZSU,

381

könyv-, zenemű és papírkereskedése Aradon.

Telefon 888. sz.

Thierry A. BALZSAMA. Törvényesen védve.

Csakis a **papán védőjegyű** az igazi. A lélegzőszervek minden megbetegedése, köhögés, vérköpés, rekedtség, hörghurut tüdőbaj, gyomorfájás és más gyomorbetegségek, minden belső gyulladás ellen, továbbá étvágytalanság, rossz emésztés, székrekedés stb. ellen biztosan hat. Különb. szájbetegségek, fogfájás, egett sebek, kiütés, nyílaltás, különösen influenza ellen stb. használ. 12 kicsiny vagy 6 duplatveg, vagy egy nagy család: uti üveg **36 korona.**

THIERRY A. Gyógyszerész egyedül valódi **6881**

CENTIFOLIA-KENŐCSE

negleppé, csalahatatlán és utólrhetetlen gyógyítható még a régi, sőt rákos sebeknél, sérüléseknél, dagasztóknál, gyulladásoknál, kiütéseknél; eltávolít minden idegen anyagot, genyedet, sokszor elősegíti teszi a fájdat nas operácót. **2 tégely 3 60 korona.**

Im: Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch Sauerbrunn.

Tulzsufolt raktár miatt

mélyen leszállított árakban kaphatók legújabb és legizlésebb üveg, porcellán és meszőkészletek. Nagy választék függő és asztali lámpákból.

Legutányosabb forrás **321** figurális dísz tárgyakból.

Legjobb minőségű china- és alpacca-ezüst dísz tárgyak, ugyszintén elsőrendű evőeszközök.

Képkerekek óriási választék, több mint 400 új izléses minta van állandóan raktáron.

FISCHER MÓR, Andrásy-tér 20. szám Fischer Elys-palota. Megyei és városi telefon szám 568.

Nagy választék szép tombola tárgyakból.

PFAFF varrógépek háztartási és ipari célokra.

Teljesen zajtalan járás. Kedvező fizetési feltételek.

Minden egyes varrógép-órát a legmesszebb menő jótállás. Számtalan elismerés helybeli iparosoktól a gép-jóságára.

Egyedüli képviselő **Hammer Vilmos** műszerész. **Arad, Szabadság-tér 7. sz. Telefon szám 98.**

Védjegy: „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régióknak bizonyult háziasszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult kőzvényneél, szűznél és meghűléseknél.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt be vásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 3.- és ügyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest. Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany országház”, Prágában, Elianobethstrasse 5 nos.

Szénüzletünket

Andrássy-tér 14. sz. Hermann-palotából jelentékenyen megnagyobbítva **Boros Béni-tér 2. szám** saját házukba, a Széchenyi gőzmalommal szemben **áthelyeztük.**

Állandóan nagy készletben mindenkor legutányosabb árakon **elsőrendű Magyar és Porosz bányákból kőszén és kokszt, kovács kőszén**

Jól kiégetett, pormentes **Bük-faszén.**

Szállítványainkat pontosan mérve, plombázott zsákokban, a miniszteri és főkapitányi rendelet szerint teljesítj. k.

Becses rendelvényeiket új iroda kban úgy mint eddig személyesen, levelező-lapon vagy **Telefon szám 139.**

kérjük s jegyzünk figyelmes és gondos szolgálatainkról biztosítva, kitűnő tisztelettel **541**

Kneffel Károly és fia szénagykereskedése, Boros Béni-tér 2. sz.

Saját termésű kitűnő tisztán kezelt magyarói **ó és peccsenyeborok** úgy nagyobb mennyiségben, valamint palackokban kapható

Winter Adolf Egyvődnél **441** **ARADON,** Deák Ferencz-utca 40. sz. alatt.

Szakorvosok által megvizsgálva és legjobbnak minősítve. Két évi jótállás. Ára tucatostól 4. 6. 8. 10 korona.

OLLA Gummi kő-lőnlőesség A tudomány mel általa szerint be bizonyított leg-jobb létező Gummi óvszer

Kapható minden gyógyszerertárban és drogeriákban.

565

Kéretelje azonban, hogy a szállítója csak az OLLA-t adja és ne engedjen magának csekélyebb értékű utánpótlást mint az OLLA-jól felfedezte. — Az elárulódo helyek kimutatását, árjegyzékét és eredeti propagandát a vállalat ingyen küld az OLLA gummióvszer Wina 11-12. Praterstrasse No. 22. 67.

56—1910. gsz.

Árverési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a tornyai utnak, a sofronyai utnak és libás dülöbéli utak az előbbi vállalkozó kára és veszélyére 1910. évben leendő kavicsolása iránt folyó év január hó 31-én d. e 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár:

A tornyai utra 1302 korona, a sofronyai utra 1129 korona 20 fillér, a libásdülöbéli utra 1350 korona.

Bánatpénzül leteendő 65 korona, 57 korona, 65 korona készpénzben vagy elfogadható értékpapírokban a városi pénztárban.

Az árverésen résztvenni csak írásbeli ajánlatokkal lehet

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a 104. számú szobában az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági széke 1910. évi január hó 23-án tartott üléséből.

Gazdasági széke.

BENEDICTIN Óvás!

Legutóbbi években ismételtelen megerősítettük, hogy szállókban, kávéházakban és éttermekben ami védjegyeinkkel ellátott üvegekben utáznott likörök, mint **eredeti BENEDICTIN**

lesznek poharankint kimérve, ugyszintén nem tölünk származott likörök, mint Benedictin árlapokon és üveg címkéken vannak kitüntetve és poharanként kerülnek eladásra.

Ilyen szabálytalan és törvénytelen eljárásokért a jövőben a büntető törvényszék segítségét fogjuk igénybe venni.

Société anonyme de la Distillerie de la Liqueur Benedictine. Fecamp.

**Aradmegyében egy igen
jé forgalmu**

szatócs kereskedés

dohány és korlátolt italmérési engedéllyel egybekötve, betegség miatt

átadandó

esetleg házzal együtt örök áron

eladó. 787

Cim a kiadóhivatalba kéretik.

Dávid Péter beton építési
vállalata

Trembita-utca 19. sz.

Elvállalok granit. terázo és beton munkákat, valamint beton csatornázásokat, víztartányokat, gép-alapzatokat, cementhordókat, cementjárdafolyosók és fürdőszobák elkészítését a legegyszerűbb kivitelől a legdiszesebb kivitelig is készítek. 571

Tisztelettel

Dávid Péter.

Maradandó és tartós boldogságot

Waldmann I. ékszműves
Jegygyűrűi szerzik!

Ugyanitt a legszebb ékszerek és nászajándéktárgyak **olcsón** kaphatók.

Szabadság-tér 14

(Fiume kávéház mellett.) 567

Vas- és rézbutor, sodronyágybetét gyár.

Ajánljuk a n. é. közönségnek saját gyártmányunkat

vas- és rézbutorokban,

a legjobb kivitelben. 843

Sodronyágybetétek

vas- és fakerettel, minden méretben, a legerősebb kivitelben kaphatók.

Elvállalunk mindennemű javításokat és vasbutor festéseket.

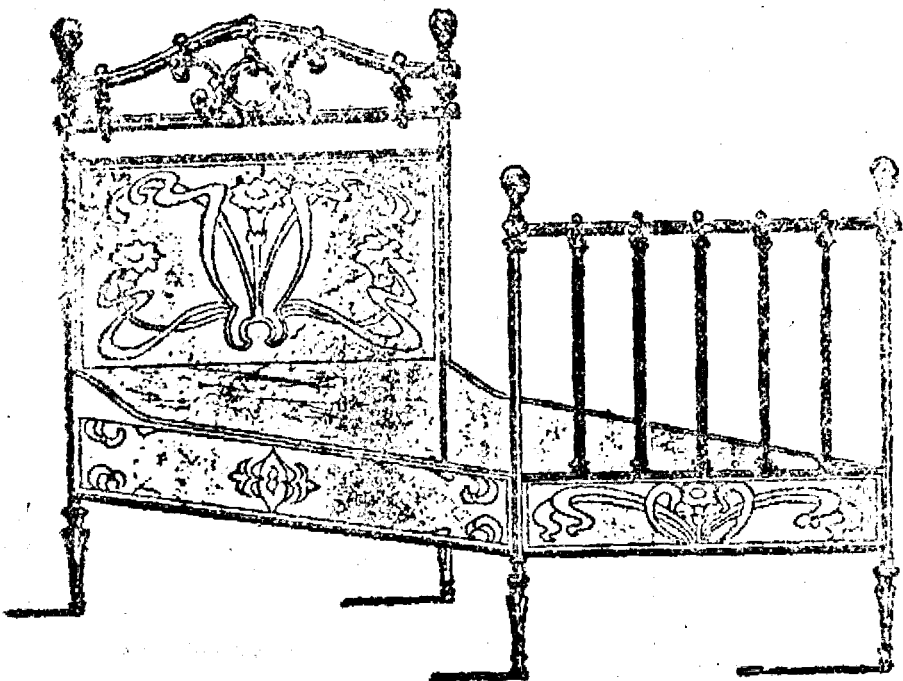
Gyárhelyiség Aulich Lajos-utca 14. Üzlethelyiség József főherceg-ut 7.

Telefon 428. szám.

— Arjegyzéket kívánatra díj- és bérmentesen küldünk. —

Szíves megrendeléseket kér, tisztelettel

Fleischer Testvérek.

Megnyilt!

A főváros legszebb utvonalan,
nyugodt és előkelő helyen.

SavoY nagyszállóda

Budapest, VIII., József-körút 16.

A főváros legmodernebb és legújabb szállodája. 120 szoba és szalon. Központi gőzfűtés. Hideg és meleg vízvezeték minden vendégszobában. Lift. Vacuum cleaner. Villanyvilágítás. Társalgóterem. Legnagyobb kényelem. Előkelő étterem és kávéház. Interurban, telefon. Mérsékelt árak, szobák 3 kor.-tól feljebb, fűtés, világítással együtt. Modern egészségügyi tekintetek szerinti berendezve. — Villamos vasut-közlekedés az összes pálya-udvarokkal. 766

Uj üzlet!

a törvényszékkel szemben,
(a Lutheránus palotában.)

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a mai kornak megfelelő fűszer-üzletet és vendéglőt

nyitottam. Együttal értesitem a t. ügyvédi kart, hogy üzletemben tartok mindenféle bélyegeket. A legjobb fűszerneműk állandóan készletben vannak. Vendéglőmben jó italokat tartok, kitűnő magyar konyhával. Abonensek is elfogadtnak. — Pontos kiszolgálás! — Nagybecsű pártfogását kérve, vagyok tisztelettel. 819

Szferle Ágoston.

Arad, Szabadság-tér.

Megnyilt!

Kellemes ajándék

Alcohol mentes illatszerek.

Üvegie 2 korona 50 fillér.

A zárt szoba levegőjének felfrissítésére legjobb a

fenyő-illat.

A fenyő erdő illatát hűen visszaadja. 1 üveg 1 kor. 20 f.

Az arc szépségét előmozdítjuk, a bőrt üdévé, bársonysimává tesszük **Rozsnyay**

„Szeráj arckenőese“

használatával. Egy kis tégely 70 fillér, nagy tégely 1 K. 40 f.

Kitűnő minőségű fehér asztali bor.

Literje 60 fillér.

Pompás ménesvidéki vörös asztali bor.

Literje 1 korona 20 fillér.

Kapható

Rozsnyay Máttyás

gyógyszertárában

411

Arad, Szabadság-tér.

Alkalmi vételek
és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra és ékszerraktára

Deutsch Izidor

óras és ékszerész 591
Weitzer János-utca, Minorita-palota.

Zálogcédulák

arany és ezüstneműk, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyakra átcserehetőnek TELEFON 438. TELEFON 438.

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő-üzlete
Arad, Weitzer János-utca 13. sz.

Kész paszomány
és gombkötő áruk
nagy raktára.
891

Rendelések a legizlősebb kivitelben, gyorsan készíttetnek.

A világ
legtökéletesebb
szépitő szere

a Hajós-féle **Ibolya-Creme.**

Ideális gyorsan tüntet el szeplőt, májfoltot, bíbireset, bőrpörösséget és bármely arctisztatlanságot.

Az eleg ns hölgyközönségnek kedvencz szépitőszere.

A párisi és londoni hygienikus kiállításokon az összes kiállított szépitőszerek közül az első díjat nyerte el. (Diszoklevél a nagy aranyérmekkel.)

Ára egy tégelynek 1 korona. — Dupla nagyságn tégely 2 korona.

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól; a bevásárlásoknál csakis Hajós-féle Ibolya-Cremet tessék kérni és elfogadni.

Kapható a készítőnél.

421

Hajós ÁRPAD gyógyszertárában

Arad, Andrásy-tér 22., megyeházzal szemben,

továbbá minden gyógyszertár, illatszertár és drogeriában.

Magyar kir. Államvasutak.

Téli menetrend.

Érvényes 1909. október hó 1-től.

Arad-Budapest.						
Állomások	Szv.		Gyv.		Tvsz.	
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.
Arad	5-09	8-18	11-25	4-16	4-51	9-39
Sátrnya	5-35	8-36	11-41	4-35	5-08	9-54
Kurtics	5-55	9-00	12-10	5-00	5-25	10-13
Lökösháza	5-58	9-03	12-13	5-03	5-28	10-16
Bánhidimajor	6-02	9-07	12-16	5-07	5-32	10-19
Országút	6-10	9-15	12-24	5-15	5-40	10-27
Kétegyháza	6-11	9-16	12-25	5-16	5-41	10-28
Ujkigyós	6-24	9-29	12-38	5-29	6-04	10-41
Békes-Csaba	6-35	9-40	12-49	5-40	6-15	10-52
Békes-Földvár	6-43	9-48	1-29	5-20	6-23	11-00
Mezőberény	6-56	10-01	1-42	5-31	6-36	11-13
Gyoma	7-31	10-01	2-18	5-59	6-47	11-48
Mezőtar	7-36	10-06	2-25	6-04	6-52	11-53
Puszt-Tenyő	8-02	10-29	2-53	6-31	7-19	12-20
Puszt-Pó	8-03	10-30	3-01	6-32	7-20	12-21
Szajol	8-27	10-44	3-22	6-55	7-43	12-44
Szolnok	9-10	11-12	4-03	7-02	8-12	13-27
Ujszász	9-20	11-19	4-15	7-14	8-24	13-37
Tápiógyörgye	9-44	11-35	4-38	7-37	8-47	13-50
Tápiószéle	9-49	11-37	4-43	7-42	8-52	13-55
Nagykátá	10-08	11-59	5-02	8-01	9-11	14-14
Tápiószecső	10-27	12-09	5-17	8-16	9-26	14-33
Tápiószék	10-51	12-09	5-43	8-42	9-52	14-59
Tápiószék-Tápiószék	11-08	12-29	5-59	8-58	10-08	15-16
Mende	11-37	12-47	6-11	9-20	10-29	15-45
Gyömrő	11-46	12-56	6-20	9-29	10-38	15-54
Maglód	12-17	1-15	6-51	10-00	11-09	16-25
Rákos	12-17	1-15	6-51	10-00	11-09	16-25
Kőbánya fel. p. u.	12-23	1-15	7-05	10-14	11-23	16-39
Budapest k. p. u.	12-30	1-15	7-12	10-21	11-30	16-46

Budapest-Arad.						
Állomások	Tvsz.		Gyv.		Szv.	
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.
Budapest k.p.u.	8-00	9-20	12-20	9-39	12-30	9-54
Kőbánya felső p. u.	8-10	9-30	12-30	9-54	12-40	10-18
Rákos	8-17	9-37	12-37	10-01	12-47	10-25
Maglód	8-44	10-04	1-14	10-28	1-24	10-32
Gyömrő	8-52	10-12	1-22	10-36	1-32	10-40
Mende	9-00	10-20	1-30	10-44	1-40	10-48
Tápiószék-Tápiószék	9-11	10-31	1-41	10-55	1-51	10-53
Tápiószecső	9-21	10-41	1-51	11-06	2-02	11-00
Nagykátá	9-41	11-01	2-11	11-21	2-22	11-15
Tápiószéle	9-58	11-18	2-28	11-38	2-39	11-26
Tápiógyörgye	10-09	11-29	2-39	11-49	2-50	11-34
Ujszász	10-24	11-44	3-04	12-04	3-15	11-49
Szolnok	10-50	12-10	3-30	12-30	3-41	12-04
Szajol	11-09	12-29	3-49	12-49	4-00	12-13
Puszt-Tenyő	11-25	1-05	4-11	1-01	4-22	12-29
Puszt-Pó	11-37	1-17	4-23	1-12	4-34	12-41
Mezőtar	11-48	1-28	4-34	1-23	4-45	12-53
Gyoma	12-05	1-25	4-51	1-30	5-02	1-05
Mezőberény	12-10	1-30	4-56	1-35	5-07	1-10
Békes-Földvár	12-33	1-53	5-01	1-58	5-12	1-15
Békes-Csaba	12-40	2-00	5-08	2-05	5-19	1-22
Kigyós	12-55	2-15	5-23	2-20	5-34	1-37
Kétegyháza	1-02	2-22	5-30	2-27	5-41	1-44
Országút	1-10	2-30	5-38	2-35	5-49	1-52
Bánhidimajor	1-13	2-33	5-41	2-38	5-52	1-55
Lökösháza	1-13	2-33	5-41	2-38	5-52	1-55
Kurtics	1-54	3-05	6-22	3-19	6-33	2-16
Sátrnya	3-15	4-35	7-43	4-40	7-54	3-37
Arad	9-10	12-12	3-29	6-54	9-36	6-03

Arad-Tóvis.						
Állomások	Gyv.		Szv.		Tvsz.	
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.
Arad ind.	12-21	2-14	4-04	7-04	6-32	10-00
Glogovác	2-26	4-15	6-05	9-05	6-43	10-11
Csicsér	2-37	4-24	6-16	9-16	6-52	10-22
Gyomk Ménes	2-49	4-37	6-28	9-28	7-05	10-34
O-Paulis	2-55	4-43	6-34	9-34	7-11	10-40
Paulis	3-02	4-48	6-41	9-41	7-17	10-46
Baraczk	3-07	4-53	6-46	9-46	7-22	10-51
M.-Radna (6)	12-55	5-15	5-01	7-40	7-29	11-36
Milova-O.	12-55	5-25	5-09	7-48	7-34	11-41
Konop	3-38	5-24	6-59	9-59	7-56	12-38
Borzova	3-49	5-40	7-10	10-10	8-12	1-01
Soborsin	4-06	6-03	8-08	11-08	8-12	1-01
Zám	1-50	4-48	6-55	9-43	8-55	2-13
Mar.-Illye	2-09	5-07	7-28	10-16	9-20	2-32
Deva	2-35	5-33	8-10	11-08	9-59	4-02
Piski (6)	2-58	5-56	8-33	11-31	10-39	5-10
Piski (i.)	3-09	6-07	9-02	12-00	10-52	5-21
Szászváros	3-16	6-14	9-17	12-05	11-07	6-23
Alvincz (6)	3-35	6-33	9-30	12-18	11-34	6-30
Alvincz (i.)	4-06	7-04	10-30	13-03	12-17	7-28
Gyomk Ménes	4-16	7-14	10-35	13-08	12-24	7-35
Csicsér	4-27	7-25	10-45	13-18	12-37	7-41
Glogovác	7-00	10-58	11-16	14-14	12-44	7-46
Tóvis (6)	7-26	11-24	11-37	1-10	1-10	8-21

Tóvis-Arad.						
Állomások	Szv.		Gyv.		Tvsz.	
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.
Tóvis ind.	8-33	3-55	5-55	2-00	8-40	2-10
Gy-Febérv (6)	8-51	4-23	6-23	2-25	9-15	2-22
Gy-Febérv (i.)	9-05	4-37	6-37	2-39	9-29	2-36
Alvincz (i.)	9-07	4-39	6-39	2-41	9-31	2-38
Szászváros	9-25	5-03	6-53	3-04	9-49	2-56
Piski (6)	9-33	5-11	7-11	3-12	10-07	3-04
Piski (i.)	9-47	5-25	7-25	3-26	10-21	3-18
Deva	9-53	5-31	7-31	3-32	10-27	3-24
M.-Illye (i.)	10-03	5-41	7-41	3-42	10-37	3-34
Zám	10-13	5-51	7-51	3-52	10-47	3-44
Soborsin	4-15	6-33	8-17	4-33	6-18	1-26
Borzova	5-05	7-23	8-27	4-57	7-18	2-16
Konop	5-23	7-41	8-43	5-15	7-33	2-34
Milova-O.	5-39	7-57	8-59	5-31	7-49	2-50
M.-Radna (6)	5-55	8-13	9-15	5-47	7-55	2-56
M.-Radna (i.)	6-05	8-23	9-25	5-57	8-05	3-06
Baraczk	6-14	8-32	9-34	6-06	8-14	3-15
Paulis	6-21	8-39	9-41	6-13	8-21	3-22
O-Paulis	6-28	8-46	9-48	6-20	8-28	3-29
Gyomk Ménes	6-38	8-56	9-58	6-30	8-38	3-39
Csicsér	6-53	9-11	10-13	6-45	8-53	3-54
Glogovác	7-08	9-26	10-28	6-60	9-08	4-09
Arad	6-7-21	8-08	10-50	4-03	8-50	4-36

Arad-Temesvár-Józsefváros.				
Állomások	Szv.		Tvsz.	
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.
Arad	6-15	12-17	4-48	7-08
Uj-Arad	6-25	12-28	5-04	7-24
Németh-Ságh	6-42	12-44	5-27	7-47
Vinga	6-55	12-56	5-40	7-59
Orczyfalva	7-06	1-07	6-08	8-08
Merczfalva	7-16	1-17	6-18	8-18
Szt-András	7-27	1-28	6-29	8-29
Temesvár-Jv.	7-44	1-45	7-00	8-46

Temesvár-Józsefváros-Arad.				
Állomások	Szv.		Tvsz.	
	I. II.	I. II.	I. II.	I. II.
Temesvár-Jv.	6-00	8-45	2-24	9-28
Szt-András	6-20	9-09	2-42	9-46
Merczfalva	6-33	9-27	2-56	10-00
Orczyfalva	6-44	9-42	3-06	10-10
Vinga	6-56	10-05	3-17	10-21
Németh-Ságh	7-11	10-23	3-30	10-33
Uj-Arad	7-28	10-47	3-47	10-51
Arad	7-59	11-00	4-06	11-00

(Utánnymás nem díjazatik.)

Afrana

a legjobb varrógép

házi és ipari célokra. — Kizárólagos raktár: 346

Koch Dánielnél

Deák Ferenc-utca 42.

:: Kedvező fizetési feltételek. ::

770—1910.

Hirdetmény.

Az 1909. évi V. t.-c. 6. §-a értelmében 1910. január 1-től kezdődőleg minden föld és telektulajdonos 30 nap alatt tartozik azt bejelenteni, ha a tulajdonát képező földek művelési ágában állandó jellegű változás állott be.

Figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy ezen kötelességüknek pontosan megfeleljenek, mert az a m. kir. pénzügyigazgatóságok útján ellenőrizve lesz s amennyiben mulasztás fordulna elő, az az 1885. évi XXII. t.-c. 7. §. alapján az 1888. évi XLIV. t.-c. 101. §-ban megszabott pénzbüntetést vonja maga után.

Arad, 1910. január hó 17.

A városi adóhivatal.

Nagymennyiségű

pléh-pánt

és maculatura

jutányos áron

eladó.

eladó.

*****

M.-Pécskán a Kaszinó kávéháza, a kaszinó összes mellékhelyiséggel együtt a

folyó évi márczius hó 1-től

kezdődően, évi 1700 korona bérösszeg mellett kiadó. — Jelentkezhetni

Pécskán, a kaszinói alelnöknél. 838

*****

Használjon Nagysád Földes-féle

Margit-Cremet,

hogy arca tiszta, üde és bájos legyen.

A MARGIT-CREME a főrangú hölgyek kedvenc szépitő szere, az egész világon el van terjedve.

Páratlan hatása szerencsés összeállításában rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár óra lefolyása alatt észlelhető.

Mivel a MARGIT-CREMET utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel lezárt dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményért vállal a készítő mindennemű felelősséget.

A MARGIT-CREME ártalmatlan, zsirtalan, vegytiszta készítmény, a mely a külföldön általános feltűnést keltett.

ARA 1 KORONA.

Margit-szappan 70 fillér. - Margit-pouder 1.20.

Gyártja:

Földes Kelemen laboratóriuma

ARADON. 361

Legtinomabb
impregnált
női havi kötők

tuzatonkint 1 korona
80 egyszerű övek 90
fillér és Tricot övek 3
korona 20 fillérért
kaphatók

Földes Kelemen
gyógyszertárában
Aradon, Deák Ferenc-
utca II szám.
381

558—1910. kh. szám.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy egy előfordult veszettségi eset következ-

tében Aradváros területén levő összes kutyáknak f. é. január hó 18-tól számított 40 napig kötve tartását vagy szájkosárral való ellátását rendel-m. el.

Az állategészségügyről szóló 1888. évi VII. t.-cz. végrehajtása tárgyában a nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszterium által 40.000—1888. sz. alatt kiadott rendelet 188. §-a szerint ezen rendelet érvényének tartama alatt elfogott kutyák kiirtandók lévén: felhívom a közönséget, hogy a rendelet intézkedéseit pontosan betartsák, mert mindazon kutyák, a melyek szájkosár nélkül szabadon járnak, a pecér által elfogadni fognak s a törvény szerint kiadhatók nem lévén, elfogatásuk után azonnal kiirtatnak.

A rendőrkapitányi hivatal, mint I-sőfoku állategészségügyi hatóságtól.

Aradon, 1910. évi január hó 14-én.

Sarlot,
főkapitány.

Fűtőanyag szükségletét fedezze

ALTMANN EDE cégnél

Wesselényi és Kiss Ernő-utca sarkán

Telefon 46.

kizárólag

Telefon 46.

Porosz salon kőszén, Porosz dió (koks) pirszén

miniszteri rendelet szerint blombázott zsákokban 374

pormentes bükkfa-szén aprított tüzitát

ajánl hazaszállítással.

Tegyen egy próba rendelést.

Telefon szám 748

Vizvezeték,
csatornázás,

fürdőszobák, klozetek
csővezetékek, kutak,
motorok készítését és
átalakítását pontosan
eszközlöm, lehetőleg
olcsón. — Nagy javító-
műhely. 848

A nagyérdemű közönség szíves pártfogásáért esedezem.

Mókos Márton

szerelemester

Petőfi-utca 4. sz.

Fischer Testvérek

sodronyszövet, kerítésfo-
nat, szita-árak és acélsod-
rony agybetét készítők :-:

Arad, József főherceg ut 8.

Gyártelep: Kossuth-utca
45. szám. Telefon 557. sz.

Ajánlják minden e szakba vágó dol-
gok állandó nagy raktárát a nagy-
érdemű közönség szíves figyelmébe,

melyek versenyképes
olcsó árért kaphatók. 845

Arjegyzék kívánatra bérmentve
küldetik.

Olvasóinkat
tisztelettel kérjük
bevásárlásaiknál
lapunkra
hivatkozni.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatalunk teljes egészében a

Kiadóhivatal:

József u. 22. szám.

Telefon szám: 151.

Tudakozóknak kerjük a hirdetés alatt levő számokra vonatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Hirdetések felvételére a

Kiadóhivatalunkban

József u. 22. szám.

Telefon szám: 151.

Az apró hirdetések minden sorát egyszeri felvételükért 4 fillér, hosszabbakat 6 fillér, — Cselekedet kereső vagy cselekednek ajánlására apró hirdetés 20 szög 60 fillér, minden további szó 4 fillér — Hirdetési lapok 20-30 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárnyékos helyein.

Akinek

ismeretségi híján

házastársra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
secundre,
ispánra,
gazdatisztára,
kölcsárra,
vizeszélőre,
kertészre,

kölcsárra,
gazdasszoyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

Aki

eladni kíván

ort,
gőrgorát,
ort,
gyümölcsöt,
szoborát,

üzletet,
műhelyt,
lakást, stb.
vagy

Aki

bérbesadni kíván

szobákat,
házat,
vadászterü-
letet,

kocsit,
lovat,
halászatot,
telket,

Aki

mindezeket vétel vagy bérbérvétel cél-
jából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban értekezni, ha az

ARADI KÖZLÖNY

kis hirdetési

rovatát használja.

Zálogházból

gyémánt és brillians fülbevalók
és gyűrűk, aranyláncok, minden-
féle ékszereket ezüstműveket ki-
váltok és vesznek. Farkas Streicher
Arad, Tökölly-tér 1. 508

Teljesen új

nagy kétszárnyas kapu vasalással
jutányosan eladó Király Károlyné-
nél Ujmikálaka, 445. házszám. 829

Trágya

érett és félérett, ugyszintén ház-
telkes egészben vagy parcellázva,
előnyös feltételekkel, szabadkézből
eladók Fejsze- és Mihály-utca sar-
kán. Bővebbet tulajdonosnál, S.
Választó-utca 26. alatt. 833

Ezennel fölhívom mindazokat,

kik azon hírt terjesztik, hogy a
hivatalosok vagy nejeik közt
lett volna, ki becsmérőleg mon-
dotta volna, hogy a hivatalosok
gák bálján mind szakácsnék és
szobalányok vannak jelen és meg-
híva, nézetem szerint alattomos
áskálódás lehet, ami nem való s
ilyet csakis szemtelen, piszkos,
pimasz fráter terjeszthet. De fel-
kérem, bárki legyen is, aki tud
felőle, ezen becsmérő kifejezést
használó nevét nyilvánosságra
hozni sziveskedjék. Metz Márton.
832

Kiadó

udvari lakás kertben s szoba, elő-
szoba és mellékhelyiségekkel má-
jus hóra, Zrínyi-utca 8. sz. 841

Szatócsüzet,

mely 50 év óta fennáll, eladó.
Bővebbet Mikos Kelemen-utca 58.
836

Gebildete einfache Frau

wünscht Bekanntschaft mit Pen-
sionise für gemeinsame Wohnung.
Adresse „Nüchtern“ an die Admi-
nistration. 835

Kitünő világségi hegyibor

Hterenként 26 kr.-ért és óborok leg-
jutányosabb áron kaphatók Poppé
Sándornál Aulich Lajos-utca 8 a.
459

Bárki, értelmes iparos

és kereskedő is mérnöki okleve-
le s jó állást szerezhet. Bővebbet
urfi József, Arad. 175

Ugyes elárúsító,

ki kirakatrendező is, felvétetik
Neumann M. cs. és kir. udvari
szállítónál Aradon. Ajánlatok fi-
zetési igény megjelölésével és fény-
képpel. 805

Egy jó forgalmu

korcsmai üzlet más vállalat miatt
azonnal átadó. Bővebbet Radnai-ut
16. szám. 800

Telefon 348.

Husserl Manó
bádogos
vizvezeték szerelő.
Javítások 161

olcsón és gyorsan.
Arad, Szt. Pál-utca 11.

Jó írással bíró

irodai teendőkhöz jártas fiatallem-
ber állást keres. Cim a kiadóhiva-
talban. 810

Intelligens, fiatal fess nő,

kinek művészi kvalitásai vannak,
de anyagiakban nincsen tehetsége,
keres egy olyan művészbáratot, ki
anyagiakban segítségére lenne, há-
lás lenne érte. Ajánlatokat „Böske“
címen e lap kiadóhivatalába kér.

Megvételre

használt, de jó karban levő, jó
hangu pedálos cimbalmot keresek.
Cim a kiadóhivatalban. 818

Nagyforgalmu

régi mosóda nagy vevőkörrel el-
utazás miatt bármely időben át-
adó. Cim kiadóhivatalban. 828

Magyarádon szőlő,

ház Aradon olcsón eladó. Rácné-
nál, Óvár-utca 1. 842

Eladó ház kerttel.

(Kiss Ernő-utca 7.) 843

Házhoz szállítjuk

10 perccel a vonat érkezése után
az összes fővárosi napilapokat, élc
és szépirodalmi újságokat. Előfi-
zetéseket eredeti árban elfogadunk
a lapokhoz járó összes kedvezmé-
nyekkel (áonyvajándék, naptár,
stb. Ingusz I. és Fia újságvállalata
Arad, Andrássy-tér 16. 671

Eladó

helyszüke miatt 20—25 méter-
mázsa korpa, métermázánként 11
koronáért Doró Márton gőzmalom-
tulajdonosnál, Paulison. 837

Dák Ferenc-utca

40. sz. házban egy modern, ké-
nyelmes lakás, mely áll 8 szoba
és minden hozzátartozó mellékhely-
iségekből május 1-sőre kiadó. Bő-
vebbet ugyanott. 770

Modern

földszinti v. első eme-
leti uri lakás kerestetik
a főtéren vagy annak
közvetlen közelében. A
lakás 4—5 szoba, elő-
szoba, fürdőszoba és
megfelelő mellékhelyi-
ségekkel állhat. Ajánla-
tokat lakás jelisével a
kiadóhivatal továbbít.
487

Régiségeket keres

legmagasabb árak mellett Pick
Adolf, a Monarchia első régiség-
kereskedője Budapest. Egyetem-utca
11 sz.

Főterti bolt kiadó

Andrássy-tér 8. számú házban.
Bővebb felvilágosítást ad az Aradi
Közöny kiadóhivatala.

Üzleti könyvek,

gyári raktára. Képes levelező-lapok
csaknem félárban. Rongált dobozu
levélpapírok, farsangi jux-cikkek
és álarok legnagyobb választéka.
Legújabb társasjátékok. A köl-
csönkönyvtár 275 oldalas új ma-
gyar jegyzéke megjelent. 90,000 köte-
tes kölcsönkönyvtár. 90,000 kötetes
zenemű kölcsönző intézet. Nagyvá-
lasztéku antiquarium. — Kerpetl Irsó,
könyv és papirkereskedése Aradon
Andrássy-tér 20 sz. Telefon 365.
525

Üzleti álványok

jutányos áron eladók. Cim a ki-
adóban. 844

Gartner Samu

villanyműszerész, kerékpár és
varrógép szakszerű javítóműhely
Arad, Weitzer J-utca 2.
(Minorita-palota.) 539

PÉNZ

amortizációs- és jelzálog

pénzkölcsönöket

10, 20, 30, 40, 50 és 65 évi vissza-
fizetési időtartamra 4%o. 5%o törzs-
kamattal,

földbirtokra és bérházakra leg-
magasabb hányadálgy.

Személyhitelt váltók es-
comptálása által legrövi-
debb idő alatt eszközöl-
végül; 535

megbízás folytán mindennemű infor-
mációval (értesítéssel) szolgál,

„FORTUNA“

Általános értesítő és kölcsönkövetítő iroda.
Aradon, József főherceg-utca 13. sz.
Martin János,
tulajdonos.

Uj női- és férfi szabó műterem.

KATONA LÁSZLÓ

Arad, Szabadság-tér 1. sz. a.

Van szerencsém a n. é. várost
és vidéki nagyközönség b. figyel-
mét felhívni újonnan megnyílt

női és férfi szabó
műtermemre,

hol minden e szakmába vágó mun-
kát legizlésebben s legelőnyösebb
ár mellett elvállalok.

Szíves pártfogásért esedezik

Katona László,
női és férfi szabó, Szabadságtér-
1. szám alatt. 531

Uj női- és férfi szabó műterem.

Beteg Ön ?

Szenved ön köhögés, nehéz lélegzés, hurutban, me l és hátszúrásban, lapocka fájás éjjeli izzadás, gyakori kéz- és lábázásban, vérköpiés, mellhőrgésben, szabálytalan gyors szívverésben, almatlanságban, rossz emésztésben, stb. úgy kérje azonnal a legújabb 88 oldal terjedelmű ismertetésünket, melyet Önnek 6895

teljesen díjmentesen

küldünk meg. E füzetünk nagyszámú hála- és elismerő-
levelet tartalmaz, továbbá tapasztalatokat és megfigye-
léseket mintegy 30 éves gyakorlatról gyűjtött, csaknem

≡ 50000 betegről. ≡

Kezelési módszerünkkel ezrév érték már el javulást és

végeredményében teljes gyógyulást. kik már egyáltalán
nem hittek egészségük helyreállításán és kikről az or-
vosok is lemondtak.

Nincs önnek dolga titkos szerrel, sokkal több ez,
mint amit ma a betegeknak nyújtanak, szerünk a leg-
nagyobb tekintélyek által elismert fizikai gyógy mód.

Címünk:

**KUR-INTITUT
SPIRO SPERO**

Niederlössnitz Dresden mellett,
Schulestr. 200 A.

MEGHIVÁS

az ujaradi takarékpénztár részvénytársaság által,

folyó évi január hó 30-án, délelőtt 10 órakor,

saját helyiségében tartandó

40-ik évi rendes közgyűlésre.

Napirendi

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes választása és a jegyzőkönyv vezetésére egy jegyző jelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése az 1909. évi zárszámadásokról, indítvány a tiszta nyereség felosztásáról és a felmentvény megadása az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére.
3. Az igazgatóság javaslata a részvénytőke felemelése tárgyában:
  - a) a külön- és rendes tartalékalapból történendő befizetés,
  - b) új részvények kibocsátása után.
4. Az alapszabályok 3., 7., 8., 74. és 79. §-ainak módosítása.
5. Az igazgatóságnak adandó felhatalmazás a cégbiróság által netalán kivánt alapszabály módosítások-
nak saját hatáskörében történendő eszközzése és ezeknek bejelentése iránt.
6. Az igazgatóság, igazgatóság és felügyelő-bizottság választása.
7. Esetleges indítványok.

786

Azon t. részvényesek, a kik ezen közgyűlésen részt venni óhajtanak, felkéretnek, hogy saját nevükre
szóló részvényeiket az alapszabályok értelmében folyó évi január hó 29-én déli 12 óráig az intézeti pénztár-
nál térítvény mellett letéteményezni sziveskedjenek.

Ujarad, 1910. évi január hó 14-én.

Az igazgatóság.

Az ujaradi takarékpénztár részvénytársaság

Vagyon.

40-ik évi zármérlege 1909. évről.

Teher.

Pénztár-készlet	51941	33	Részvénytőke	200000
Váltó-tárca	2390662		Tartalékalap	200000
Jelzálogkölcsonók	939762	49	Rendkívüli tartalékalap	26504
Tulajdon állam és értékpapírok			Nyugdíjalap	15991
K. 50.000.— n. é. kor. jár. á 92.50	46250		Jótekonycélú alapítvány	1000
1 drb. tiszai sorsjegy	328		Házertékesöök. és fentart. alap	6000
5 drb. temesvári Lloyd társ. székh.			Visszleszámítás (O. M. B.)	43167
és tőzsdéipit. részjegy á K. 200	1000	47578	Betétek	3011834
Folyószámlai adóssok		15301	Letétek	1669
Más int. elhely. betét (Aradi I. tak.)		90850	Előre felvett kamatok	17963
lugaratlanok:			Nyereség:	
20. sz. fő-utcai ház		47000	1908. évi áthozat	6200
Leltár	2800		1909. évi nyereség	61184
leírás	280	2520		67384
Hátralékos kamatok		5898		
		3591514		3591514

Ujarad, 1909. december 31-én.

Pommersheim s. k.,
titkár-pénztáros.

Hartmann s. k.,
igazgató.

Netter s. k.,
igazgató.

Theis s. k.,
igazgató.

Szádorf s. k.,
könyvelő.

Alulírottak a mérleget és a nyereség és veszteség-számlát, úgy minden üzleti könyvet ismételve be-
ható vizsgálat alá vettük és azokat mindenben helyesnek találtuk.

Ujarad, 1910. január hó 18-án.

A felügyelő-bizottság:

Schäffer Béla s. k.,
elnök.

Herold Rezső s. k.,
fel. biz. tag.

Weisz Adolf s. k.,
fel. biz. tag.

Zircher Antal s. k.,
fel. biz. tag.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Nyomatott Berger és Wirth budapesti festékgyárának festőkével.

Gyárosok,
pénzintézetek,
vállalatok,
kereskedők,
iparosok

üzleti

könyvek-

ben

107

papiros- és
írószerekben,
irodai cikkekben
forduljanak ajánlatért

Pichler

Sándorhoz

ARAD,

Szabadság-tér 1.

Telefon 308.

Képes árjegyzék ki-
vánatra ingyen.